A°. 1844. N°. 131.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

Donderdag den 31 October.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

PARIJS den 28 october.

Men zegt dat de voltrekking van het huwelijk van den Hertog van Aumale den 25 november aanstaande zal plaats hebben, wanneer het huwelijk des Konings verjaart, die den 25 november 1809 met *Marie Amelie* in den echt trad.

Thans wil men weten dat de Hertog van Aumale de betrekking van onderkoning en zelfs die van gouverneur-generaal van Algerië, spoedig van de hand zal wijzen. In dit geval zal de maarschalk *Bugeaud* dien belangrijken post waarschijnlijk nog langen tijd blijven bekleeden.

De Hertogen van Nemours en Aumale en de Prins van Joinville worden in den nacht tusschen den 3 en 4 november op het paleis van Compiègne verwacht, om er verscheiden dagen te verblijven en eenige jagtpartijen te maken.

Men zegt dat de Prins van Joinville voornemens is, in den loop van het volgend jaar zijne Gemalin naar Brazilië te geleiden, en eenige maanden aan het Hof van Rio-Janeiro, bij zijn Schoonbroeder, te vertoeven.

— *Lodewijk Filips* heeft bij zijn vertrek uit Engeland den heer *Hay*, commissaris van politie, die Z. M. ter dienste stond, eene prachtige tabaksdoos ten geschenke gegeven, welke eene waarde van 250 guineas of 6500 francs zou hebben, en waarbij dus de ring, welke de Keizer van Rusland den heer *Hay* vereerde, slechts eene kleinigheid is.

Z. M. heeft aan de jonge *Naimé*, dochter van den sultan *Addul-Medjid*, welk meisje thans vier jaren telt, eene bewonderenswaardige pop ten geschenke gezonden, welke 10,000 francs zou hebben gekost.

— Eerstdaags verwacht men het besluit, waarbij de Polytechnische school wordt gereorganiseerd.

Naar men verzekert, is het besluit, waarbij een dertigtal nieuwe Pairs van Frankrijk benoemd wordt, gisteren te Saint-Cloud door den Koning geteekend.

— Te Cette heeft den 22 dezer een vreeselijke storm gewoed, waardoor vele gebouwen zwaar geleden hebben; verscheiden schepen zijn door de golven verzwolgen; het getal personen, dat zich op deze vaartuigen bevond en mede omgekomen is, schat men op dertig; daarenboven hebben nog velen het leven verloren of zijn zwaar gekwetst.

— Uit Algiers zijn berigten van den 19 dezer ontvangen, waaruit blijkt dat, terwijl de generaal *Comman* de oproermakers nazet, die de fransche legerplaats te Dellis hebben aangetast, ook de marine langs de kust de operatien van het leger de behulpzame hand biedt. Het stoomschip *Ténare*, onder bevel van den scheepsluitenant *Jaquet*, verliet de reede van Dellis den 13den en liet het anker in de baai van Sidi-Kaleck weder vallen. De *Ténare* opende het vuur tegen de op de kust gelegen woningen, waarop de bewoners naar de gebergten vlugtten, en van daar getuigen waren van de schrikkelijke les, welke hun werd gegeven. Tegen het vallen van den avond ligtte het stoomschip het anker, maar keerde den volgenden morgen terug, om de verwoesting te voltooijen; ten tien ure in den ochtend begon men te vuren en hield dit tot in den avond vol; in den namiddag waren veertien manschappen aan wal gegaan, te midden van een hevig geweervuur der Arabieren, en hadden een groot huis, dat tot bergplaats van koopmanschappen diende, in brand gestoken. Alles doet verwachten dat de door *Ben-Salem* en *Bel-Karry* bijeengebragte benden reeds ontbonden zijn, een geheel dorp is verwoest, en Frankrijk heeft op nieuw getoond dat zijn arm de Arabieren overal kan bereiken.

Het gevecht tusschen de fransche troepen en de Kabaïlen bij Dellis is nog moorddadiger geweest dan men aanvankelijk vermoedde; bijna een derde der Franschen is buiten gevecht gesteld, terwijl de Kabaïlen zeshonderd manschappen verloren hebben. De maarschalk *Bugeaud* bevond zich in den schouwburg, toen hem de tijding van dezen strijd gebragt werd. Hij verliet dien terstond, om de noodige bevelen te geven, hetwelk tot allerlei gissingen aanleiding gaf. De Gouverneur-Generaal is thans naar Dellis afgereisd en hoopt spoedig te Algiers terug te zijn, ten einde zich vóór den 20 november naar Frankrijk te kunnen inschepen.

— Het Fransche Gouvernement schijnt zijne agenten, wier gedrag het in sommige omstandigheden niet volkomen heeft goedgekeurd, eenige vergoeding te willen geven, daar de contre-admiraal *de Moges*, die gedurende drie jaren het bevel voerde over het fransche station in de Antilles en de golf van Mexico, tot groot-officier van het Legioen van Eer benoemd is; terwijl een dagblad van Parijs meent dat het Ministerie voornemens is den contre-admiraal *Dupetit-Thouars*, bij zijne terugkeering in Europa, tot den rang van vice-admiraal te verheffen.

Ook de baron *Alley de Ciprey*, fransch gezant te Mexico, van wien men zeide dat hij door den heer *Guizot* zou worden teruggeroepen, is tot den rang van groot-officier van het Legioen van Eer verheven.

— Een te Bordeaux uit Martinique ontvangen brief houdt in dat de engelsche zendelingen, van de Maatschappij tot afschaffing van den slavenhandel, in die Kolonie en te Guadeloupe onrust willen stoken. De brand, die onlangs aldaar gewoed heeft, wordt aan oproerige gezindheden toegeschreven, welke zij bij de slaven hebben doen ontstaan.

— De admiraal *de Mackau* zou bevel gegeven hebben om eenige schepen, welke aan de expeditie tegen Marokko deelgenomen hebben, naar Mexico af te zenden. Een dagblad merkt op dat het Ministerie eindelijk de noodzakelijkheid begint te begrijpen om zich eenige vergoeding van Mexico te verschaffen. Misschien (voegt dat blad hierbij) werkt de aanstaande opening der Kamers tot dezen maatregel mede.

— De generaal *Amettler*, die van Perigueux ontsnapt was en op de grenzen van Katalonië weder is gearresteerd, toen hij zich naar Spanje begaf om eene oproerige beweging te verwekken, zal te Chaumont ingekerkerd worden.

In Spanje blijft men nog altijd voor een opstand vreezen; te Madrid en in de nabijheid dier stad is eene aanzienlijke krijgsmagt verzameld, welke nog vergroot zal worden; in Murcia heeft men reeds eene poging tot oproer onderdrukt. Onder de aanhangers van *Espartero* heerscht veel beweging; men is nog volkomen onbewust van hetgene er sedert den 10den van den gewezen Regent geworden is; den 10den heeft hij namelijk zijn bekend manifest uitgevaardigd, en men verzekert stellig dat hij Londen verlaten heeft.

— Heden waren de 5 per cents geconsolideerden 118 fr. 95 centimes a contant en 119 francs tegen ultimo; de 3 per cents 82 francs 20 centimes a contant en 82 francs 15 centimes tegen ultimo; Napels 98 francs 50 centimes; Spanje werkelijke schuld 32 en 3 vierden; dito 3 per cents 34 en 7 achtsten.

'S GRAVENHAGE den 29 october.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden is ingekomen een brief van jonkh. mr. *H. E. van Panhuys*, procureur-generaal bij het provinciaal geregtshof van Limburg, die zijn verlangen te kennen geeft om, bij de verkiezing van candidaten voor de open plaatsen in den Hoogen Raad, niet in aanmerking te komen. — Aangenomen voor kennisgeving.

Zijn ingekomen onderscheiden verzoekschriften, meest betreffende het tarief, onderanderen van *A. van Rijckevorsel*, van Rotterdam; *Salomonson*, van Almelo; van ingezetenen uit Noord-Braband, Groningen enz. — Verzending aan de Commissie.

De Voorzitter deelt mede, dat het onderzoek over het ontwerp van adres in antwoord op de troonrede in de Afdeelingen onderzocht is, en dat het ontwerp thans door de Commissie nader is overwogen en vastgesteld. Alvorens de beraadslagingen daarover te bepalen verleent hij het woord aan den heer *Faber van Riemsdijk*, die dit gevraagd heeft.

Deze heer vordert, zoo voor zich als voor de heeren *den Tex, Hinlopen, Snouck Hurgronje, Hooft* en *Nederburgh*, de verandering van de openbare zitting in committé-generaal.

Nog onderscheiden andere leden hebben zulks verlangd.

De heer *van Goltstein* vraagt het woord.

De Voorzitter zegt dat, aangezien een tiende der leden heeft gevorderd het committé-generaal, en de bepalingen van de Grondwet en het reglement daaromtrent duidelijk zijn, hij de openbare vergadering schorst.

De heer *van Goltstein* herneemt het woord, en verklaart dat hij eene motie van orde wil doen. De Commissie, belast met het opstellen van het adres, heeft, zijns inziens, niet voldaan aan de voorschriften van het reglement van orde, en hij meent dat er dus geen committé kan plaats hebben.

De Voorzitter zegt dat, alzoo de openbare vergadering reeds geschorst is, hij het woord aan den heer *van Goltstein* niet kan verleenen, dan wanneer de deuren werkelijk gesloten zijn.

De heer *van Goltstein* behoudt zich het regt voor, in openbare vergadering de bevoegdheid des Voorzitters te onderzoeken, om hem thans het woord te onthouden.

De heer *van Rechteren* en andere leden ondersteunen den laatstgenoemden spreker, en betwisten den Voorzitter het regt om dezen het woord te ontnemen.

De Voorzitter beroept zich op het argument.

Onderscheiden leden staan op en vragen het woord. De heer *van Dam van Isselt* zegt, dat het regt des Voorzitters zeer zeker groot is, maar niet zoo groot om een lid te beletten het woord te voeren, hetwelk verlangd is vóór dat het committé nog bepaald was.

De Voorzitter merkt aan, dat de leden hunne bedenkingen of protesten in het committé kunnen kenbaar maken.

De heer *van Goltstein* meent ook tegen deze handelwijze des Voorzitters te moeten protesteren.

De heer *Luzac* en andere leden vragen bij herhaling het woord.

De Voorzitter geeft last om het publiek te verwijderen en de zitting werkelijk in eene met gesloten deuren te veranderen. Dit geschiedt.

De Vergadering blijft ongeveer 1½ uur in committé.

Het schijnt dat de heer *van Goltstein* alstoen zijne motie van orde ontwikkeld heeft en het gepaste betoogd, om over het adres in het openbaar te beraadslagen. Daarover moeten langdurige woordenwisselingen hebben plaats gehad, welke tot het besluit hebben geleid, om de beraadslagingen over het adres in het openbaar te voeren.

Immers, nadat het committé was afgeloopen, werd de openbare zitting hervat, en stelde de heer *Bruce* voor dat, aangezien de openbare behandeling van het adres besloten was, die behandeling tot morgen ten 11 ure mogt worden verdaagd, op grond dat dit de eerste maal was dat over soortgelijk adres in het openbaar wierd beraadslaagd. Dien overeenkomstig wordt besloten.

— Wij laten hier volgen het door de Commissie der Tweede Kamer vastgestelde en thans aan de Kamer onderworpen ontwerp van adres in antwoord op de troonrede:

„SIRE,

§ 1. De Vertegenwoordigers van het Nederlandsche Volk achten zich gelukkig, dat de omstandigheden, waaronder zij tot de hervatting van hunne werkzaamheden geroepen worden, in meer dan één opzigt van eenen gunstigen aard zijn. Dankbaar erkennen zij de aanhoudende pogingen, door Uwe Majesteit aangewend tot bevordering van het welzijn des Vaderlands.

§ 2. Wij verheugen ons te vernemen, dat onze betrekkingen met de vreemde Mogendheden op eenen gewenschten voet staan, en koesteren daarbij de hoop, dat dezelven meer en meer dienstbaar zullen kunnen gemaakt worden aan de bevordering van de belangen van Nederland.

§ 3. De mededeelingen, ons door Uwe Majesteit gedaan omtrent de Nederlandsche zee- en landmagt, zijn met belangstelling door ons ontvangen.

Wij erkennen met Hoogstdenzelven het wenschelijke om, in verband met de voorhanden middelen, al het mogelijke aan te wenden, zoowel tot instandhouding en opbeuring onzer marine, als tot herstel en verbetering van de noodzakelijke verdedigingswerken van den Staat.

§ 4. De goede uitslag der pogingen om de zeerooverij in den Indischen Archipel te bestrijden, zal ongetwijfeld bijdragen om den Nederlandschen naam ook bij andere handeldrijvende volkeren te verhoogen.

§ 5. Terwijl wij het betreuren dat de omstandigheden zoo vele bekrimpingen onzer landmagt onvermijdelijk gemaakt hebben, doen wij gaarne hulde aan den goeden geest, welke haar blijft bezielen. Daarin vinden wij eenen grond, om te vertrouwen dat zij op den duur aan hare bestemming zal voldoen.

§ 6. Wij wenschen dat eene nieuwe inrigting der schutterijen tot waarborg moge strekken, dat die instelling geheel aan hare roeping zal beantwoorden, zoo door de handhaving van orde en rust, als door de beveiliging van den vaderlandschen bodem in tijden van oorlog en gevaar.

§ 7. Aangenaam was het ons te vernemen dat de Oostindische Bezittingen inwendige rust en voorspoed genieten.

§ 8. Wij slaan met bezorgdheid gade den kwijnenden toestand van onze Westindische Kolonien, en gelooven, dat spoedig doeltreffende maatregelen in haar belang genomen moeten worden. Bereids zagen wij met genoegen dat bij de zamenstelling van een nieuw tarief van regten op den in-, uit- en doorvoer de belangen dier Kolonien niet uit het oog verloren zijn.

§ 9. Onder de meest gewigtige voorwerpen, die aan de gestadige zorg der Regering zijn aanbevolen, behoort buiten twijfel het openbaar onderwijs. Van eene doeltreffende inrigting van hetzelve hangt in hooge mate de toekomst des Vaderlands af. Uwe Majesteit zal ons dan ook steeds bereid vinden, om met haar mede te werken tot het daarstellen van de verbeteringen, waarvoor hetzelve vatbaar geoordeeld wordt.

In den bloei van kunsten en wetenschappen stellen wij mede een levendig belang, terwijl het ons leed doet, dat de beperktheid der geldmiddelen niet altijd toelaat de pogingen van verdienstelijke beoefenaars naar ons verlangen te ondersteunen.

§ 10. Wij verblijden ons, dat de maatregelen tot herstel van 's Lands finantiewezen, welke het gemeen overleg tusschen de Regering en de Staten-Generaal gedurende de afgeloopen Zitting tot stand heeft gebragt, onder den zegen des Allerhoogsten, bereids goede vruchten hebben mogen dragen. De Natie, voorgegaan door het Koninklijke Huis, heeft, door de meest loffelijke medewerking aan die maatregelen te schenken, op nieuw een treffend blijk gegeven van hare gehechtheid aan de oud nederlandsche trouw in het voldoen tot elken prijs van aangegane verbindtenissen.

§ 11. Het zal ons aangenaam zijn mededeeling te ontvangen van de overeenkomsten, die omtrent de plaatsing der Belgische schuld zijn gesloten, en te worden bekend gemaakt met de uitkomsten, die van de laatstelijk aangenomen finantiële plannen zijn verkregen, in verband met de berekeningen, welke daaraan tot grondslag hebben gestrekt.

§ 12. Met het oog op de belangrijke offers, welke het Nederlandsche Volk zich ten behoeve van het Vaderland heeft getroost, gevoelen wij hoe billijk en pligtmatig het zij, dat men op den weg van bezuiniging niet stilsta, maar dat er met bedachtzaamheid op denzelven worde voortgegaan. Met genoegen hebben wij van Uwe Majesteit vernomen, dat de aan te bieden tweejarige begrooting in dien geest zal worden opgemaakt.

§ 13. Aan de overweging van het ontworpen tarief van regten op den in-, uit- en doorvoer, van hetwelk wij met belangstelling voorloopig kennis hebben genomen, zullen wij gaarne al die aandacht en naauwgezette zorg toewijden, welke het gewigt eener zoo hoogst aangelegene zaak vordert.

§ 14. De aangekondigde voorstellen, welke ten doel hebben de zoo hoogst noodzakelijke verbetering van het muntwezen en de vereenvoudiging van het beheer der geldmiddelen, worden met verlangen door ons te gemoet gezien.

Wij zullen die voorstellen, en alle andere van wege Uwe Majesteit reeds bij ons ontvangen, en die verder in den loop dezer Zitting ingediend zullen worden, in ernstige overweging nemen.

§ 15. Wij vertrouwen, dat de dagen van kalmte en vrede, door de Voorzienigheid thans aan Nederland geschonken, heilzame vruchten zullen dragen voor geheel het Vaderland.

Wij achten wenschelijk, dat zij gebruikt mogen worden tot eene tijdige herziening en verbetering onzer grondwettige instellingen.

§ 16. Ook wij uiten den wensch, dat Godes zegen

rusten, hoop op de werkzaamheden, waartoe wij, in gemeen overleg met Uwe Majesteit, thans geroepen worden, en dat dezelven alzoo mede dienstbaar mogen zijn tot bevordering van het geluk en den voorspoed der Nederlandsche Natie."

— Naar men verzekert, zal er eene voordragt van wet aan de Staten-Generaal worden aangeboden, ter vervanging der wet van 28 november 1818 (Staatsblad n.° 40), waarbij de aanwijzing wordt bepaald der plaats waar de behoeftigen in den algemeenen onderstand kunnen deelen. Reeds lang wordt de behoefte gevoeld aan eene herziening of de daarstelling van eene nieuwe wet op het onderstands-domicilie.

— Bij Zijner Majesteits besluit van den 25 dezer is benoemd tot notaris in het arrondissement Almelo, ter residentie Tubbergen, *G. J. Krikke*.

Zijne Majesteit heeft bij onderscheiden besluiten, gedagteekend den 26 dezer, goedgevonden, 1°, het tractement van non-activiteit te verleenen, op het daartoe door hem gedaan verzoek, aan den kapitein *O. W. J. Freher Gerbade*, van het 2de regement infanterie, en aan den 2den luitenant-kwartiermeester *H. A. Nieuwenhuysen*, van het 6de regement infanterie, en 2°, te benoemen: bij het 6de regement infanterie, tot majoor, den kapitein der 1ste klasse *H. A. Broijel Spiering*, van het 2de regement infanterie, en bij het 2de regement infanterie, tot kapitein van de 3de klasse, den 1sten luitenant *J. P. de Veije*, van het 1ste regement infanterie, en tot onderintendant der 2de klasse, den adjunct-intendant *M. de Ras*, werkzaam in de 2de militaire administratieve directie.

— De Minister van Marine heeft de daarbij belanghebbenden verwittigd, dat zijne gewone audientie op vrijdag den 1 november aanstaande geen plaats zal hebben.

— Het is den heer Gouverneur van deze provincie noodig voorgekomen, een register te doen aanleggen van het personeel der stedelijke en plaatselijke besturen in die provincie, waarin al de bijzonderheden zullen worden aangetroffen, welke tot het doen van voordragten ter vervulling van ambten en bedieningen worden gevorderd. De noodige voorschriften zijn aan de plaatselijke besturen gegeven, om dat doel te bereiken.

— Men heeft een aanvang gemaakt met het plaatsen der beelden in het frontispice der teeken- en muzijkakademie aan den Boschkant te 's Gravenhage. Zij zijn, gelijk men weet, door den duitschen beeldhouwer *E. de Launitz* vervaardigd en stellen het volgende voor: in het midden ziet men op eene verhevenheid een gevleugelden genius, die de deuren van den kunsttempel opent, en alzoo den beoefenaars der schoone kunsten herbergzaamheid en bescherming aanbiedt; ter zijde, doch iets lager, zijn de beeldhouw- en bouwkunst door figuren afgebeeld, die de vruchten van haar talent den tempel binnendragen. Achter deze volgen, eene trede lager, de priesteressen der schilderkunst en muzijk, die aan palet, penseel en luit- en snaartuigen kennelijk zijn; daarneven ziet men twee zittende figuren, vermoedelijk de teeken- en graveerkunst voorstellende. In de beide liggende figuren herkent men, aan den roeispaan en den ooijevaar, den zeegod en de haagsche stedemaagd. Al deze beelden zijn uit rooden zandsteen van den Rijn gehouwen, en zullen, ook wat hunne kleur betreft, zeker medewerken tot de schoonheid van het gebouw.

— In den nacht van den 16 op den 17 dezer is op de engelsche kust eene pink van Scheveningen, toebehoorende aan den reeder *A. Krul*, door eene engelsche kolenbrik overzeild. Het vaartuig is dadelijk gezonken. De bemanning, bestaande uit den stuurman *S. Spaans*, vijf matrozen en twee jongens, is door de brik nog kunnen gered worden, en is jongstleden vrijdag, van alles beroofd, te Scheveningen aangekomen.

Laatstleden saturdag avond is eene vijfde pink van de steurharingvisscherij te Scheveningen aangekomen, behoorende aan mej. de weduwe *A. van der Harst*, en in lading hebbende 37,000 stuks haring. De markt blijft nagenoeg even hoog.

's GRAVENHAGE den 30 october.

Men verneemt dat, nadat de openbare zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal op gisteren in committé was veranderd, de heer *van Goltstein* daarin op nieuw het woord gevraagd en alstoen zijn regt betoogd heeft, om over eene motie van orde te spreken en die aan de Kamer te onderwerpen vóór dat de President besluiten kon om de openbare vergadering te schorsen. De redenaar moet tegen de handelwijze van den Voorzitter geprotesteerd hebben, als inbreuk makende op het regt van ieder lid.

Wat nu den grond der zaak betreft, moet de redenaar zoowel de wettigheid als de noodzakelijkheid van de openbare behandeling van het adres krachtig betoogd hebben. Art. 109 der Grondwet gaf daartoe allezins de bevoegdheid; het lag ook in den geest van het voor een paar jaren door de Kamer aangenomen voorstel van den heer *Schooneveld*. Ook de noodzakelijkheid bragt de openbare behandeling ten sterkste mede. De troonrede werd uitgesproken door den Vorst, ten aanhoore van gansch het Volk; het was noodig, dat de Vertegenwoordiging ook dit Volk haar antwoord in het publiek beraamde, hare gevoelens nopens den inhoud deed kennen, hetwelk waarschijnlijk zin aan dit staatstuk zou geven. De opening der Kamers door de aanspraak van den Troon is toch het plegtig tijdstip waarop de Vorst tot de Vertegenwoordiging der Natie het woord voert, de staatkunde des Bewinds wordt opengelegd, en het antwoord der Vertegenwoordiging moet bevatten de slotsom der overwegingen van de Vertegenwoordigers, die de handelingen des Bewinds al dadelijk, als zich dit in verband met de Vertegenwoordiging stelt, moeten goed- of afkeuren. De uitslag van deze behandeling is het bewijs of er harmonie tusschen de Kamer en het Bewind bestaat. Belangrijker zaak kon er dus niet door deze Vergadering beslist worden. En zal die in het geheim worden uitgemaakt?

De spreker moet het verkeerde daarvan hebben betoogd, en ook op het voorbeeld van de meeste andere constitutionele Staten hebben gewezen, waar het adres aan de Kroon, dat van de gevoelens der Kamer doet blijken, niet aan de algemeene kennisneming wordt onttrokken.

De heer *Faber van Riemsdijk* moet hierop zijn voorstel hebben verdedigd, op grond van de letter der Grondwet, die in art. 109 zegt: „De Kamer raadpleegt met gesloten deuren, wanneer een tiende gedeelte der tegenwoordige leden het vordert, of de President het noodig oordeelt."

De spreker leidde hieruit af, dat het sluiten van de deuren geheel afhankelijk was van het optreden van een tiende gedeelte der Vergadering, die het committé verlangde, en alsdan de meerderheid der Kamer onbevoegd zou zijn daarin verandering te brengen.

Dit gevoelen werd achtervolgens door de heeren *van Dam van Isselt*, *Schooneveld*, *de Kempenaer*, *Duymaer van Twist* en *Luzac* bestreden.

Zij moeten mede de noodzakelijkheid en het nuttige van eene openbare behandeling van het adres hebben verdedigd en aangewezen dat de bepaling van art. 56 van het reglement van orde geenszins in strijd is met de Grondwet. Het reglement voorzag in de wijze waarop beslist moest worden, of een committé moet gehandhaafd worden, in geval daartoe, volgens de bepaling der Grondwet, was overgegaan. Naar eene andere uitlegging zou een tiende deel der Vergadering beheerscheresse van de wettige meerderheid zijn, die bij het opnemen van aller stemmen moet worden opgemaakt. Dit kan noch de letter, noch de geest der Grondwet bedoeld hebben.

Daarop ging men ter stemming over, die den volgenden uitslag had:

Daarbij hebben zich 31 leden tegen 20 verklaard ten voordeele van de openbaarheid der behandeling van het adres.

Voor hebben gestemd de heeren *Strens*, *van Rechteren*, *Wichers*, *van Goltstein*, *de Man*, *Luzac*, *Cost Jordens*, *Verwey-Méjan*, *Duymaer van Twist*, *Boreel*, *Gouverneur*, *Anemaet*, *van Sasse van IJsselt*, *Kempenaer*, *Corver-Hooft*, *de Jong van Beek en Donk*, *van Heloma*, *van Nagell*, *van Panhuys*, *Schooneveld*, *Corneli*, *Kniphorst*, *Storm*, *Modderman*, *van Dam van Isselt*, *Gevers*, *Michiels van Verduynen*, *Nedermeijer van Rosenthal*, *Bruce*, *Thorbecke*, en *de Backer*.

Tegen hebben gestemd de heeren *Faber van Riemsdijk*, *de Backer*, *Hinlopen*, *Snouck Hurgronje*, *Uytwerff Sterling*, *van Naamen*, *den Tex*, *Romme*, *Luyben*, *Telting*, *Enschedé*, *Star Busmann*, *de Monchy*, *Druyvesteyn*, *van Bleyswijk*, *Brouwer*, *Hooft*, *Menso*, *van Harencarspel* en de voorzitter, de heer *van Akerlaken*.

Afwezig waren de heeren *van Heemstra*, *Tromp*, *Mutsaers*, *Repelaer*, *Nederburgh*, *Hoffman* en *v. Heeckeren*.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden heeft de heer *van Rechteren* gevraagd of gisteren, na het houden van het committé, en toen de heer *Bruce* het woord had, de vergadering wel in het openbaar is gehouden.

De Voorzitter antwoordt, dat dit wel degelijk het geval is geweest; dat er wel geen publiek tegenwoordig was, doch dat de vergadering openbaar was verklaard.

De notulen zijn daarop goedgekeurd.

Zijn ontvangen drie brieven, als van de heeren mrs. *R. J. E. Capitaine*, *J. J. Batta* en *H. H. Geradts*, die allen verzoeken niet in aanmerking te komen bij de verkiezing van candidaten, voor de vacature in den Hoogen Raad.

Eenige verzoekschriften uit Vere, Rotterdam, de kamer van koophandel te Zaandam, enz., meestal betreffende het tarief, worden aan de Commissie toegezonden.

Alsnu worden, ingevolge het gisteren gevallen besluit, de beraadslagingen geopend over het ontwerp van adres in antwoord op de troonrede.

Alvorens dit ontwerp in zijn geheel te doen voorlezen, geeft de Voorzitter kennis, dat paragraaf 15 daarvan eenige verandering heeft ondergaan, luidende het thans woordelijk als volgt:

„Wij vertrouwen, dat de dagen van kalmte en vrede, door de Voorzienigheid thans aan Nederland geschonken, heilzame vruchten zullen dragen voor geheel het Vaderland.

„Wij achten het wenschelijk, dat die dagen gebruikt mogen worden tot eene tijdige herziening en verbetering onzer grondwettige instelling."

Nadat het adres, aldus gewijzigd, in zijn geheel is voorgelezen, is het woord aan den heer *de Kempenaer*, die zijne denkbeelden ontvouwt nopens eene troonrede in het algemeen en het adres van antwoord daarop. De Vertegenwoordiging des Volks wacht in de troonrede van het Hoofd van den Staat eene schets van den tegenwoordigen stand, waarin zich het Land bevindt, en eene mededeeling van de inzigten der Regering in de toekomst. Uit den mond van den Vorst zelven wenscht zij te vernemen de grondslagen, waarop het bewind tot heil van den Lande denkt werkzaam te zijn. Teleurstelling, bittere teleurstelling valt haar ten deel, wanneer, hoe hoog hare verwachting ook gespannen ware, de troonrede niets, of veel onbeduidends of duisters bevat, of het stilzwijgen bewaart omtrent punten, welke men verwacht dat zouden worden aangeroerd. De troonrede, welke thans ter beoordeeling ligt, moet aldus beschouwd worden: zij is slechts het werk van enkele Ministers.

De redenaar schetst het gewigtige van de handeling, om den Vorst kenbaar te maken de gevoelens, de wenschen en behoeften van het Volk, door middel der Vertegenwoordiging. Deze laatste is alsdan verpligt een blik te slaan, niet slechts op den tegenwoordigen toestand, maar op het verledene, op de toekomst; zij is verpligt hare inzigten kenbaar te maken, waarop, haars inziens, het gemeenschappelijk overleg moet steunen.

Voldoet het tegenwoordig adresontwerp aan die hooge beteekenis van een antwoord aan den Koning? De spreker gelooft het niet. Het bevat zaken van het hoogste gewigt, doch niet volledig. Het werpt een blik in de toekomst, doch slechts even. Maar zal hij daarom dit ontwerp afstemmen, is eene geheel andere vraag. Hij moet die vraag ontkennend beantwoorden. Hetgene heden plaats heeft, is tot nu toe geen gebruik geweest. De antecedenten hebben in deze Kamer vroeger steeds eene sterke kracht gehad. Met den dag neemt die gewoonte af, en de antecedenten strekken alleen tot voorbeeld, wanneer die goed zijn, en tot afkeuring, wanneer zij dit verdienen. Men is thans van de antecedenten afgeweken. De spreker wil dan in die omstandigheid niet met eenen sprong het ontwerpadres geheel afwijzen, maar die over het geheel goedkeuren. Hij zal alleen bij enkele punten stilstaan, welke hem óf nadeelig, óf onduidelijk, óf gebrekkig voorkomen. Hij zal die discussie thans echter niet vooruitloopen, maar heeft zich bepaald om de redenen op te geven, waarom hij het geheel van het ontwerp niet bestrijdt.

De heer *van Goltstein* kan mede niet onvoorwaardelijk de strekking van het ontwerp-adres goedkeuren, maar ziet zich evenwel daartoe genoopt door de omstandigheid, waaronder het is opgesteld. Door de beslissing van gisteren, om de beraadslagingen in het openbaar te houden, is tevens ook de aard en strekking zelve van het adres uitgemaakt. Het is hier geene bloote formaliteit, geene bloote verklaring van afhankelijkheid aan den Vorst. Ware dit het geval, dan zouden de beraadslagingen in het geheim moeten gehouden worden. Thans is dit echter een geheel ander geval. Is de troonrede eene blootlegging van den toestand des Lands, en eene aanwijzing der middelen, om in diens behoeften te voorzien, dan moet ook het antwoord eene beoordeeling dier behoeften zijn; dan moeten daarin de middelen worden aangewezen, welke de Vertegenwoordiging geschikt acht voor het heil der Natie. Daarbij kan het natuurlijk niet ontbreken aan aanmerkingen nopens den gang der Regering, doch daarbij wordt ook alle denkbeeld uitgesloten van gemis aan eerbied jegens het Hoofd van den Staat. De bedenkingen betreffen Hoogstdenzelven niet. Het oppergezag is hem opgedragen en wordt uitgeoefend door raadslieden, die verantwoordelijk zijn. Door aldus het standpunt vast te stellen, ontstaat er de meeste vrijmoedigheid in het openbaren der gevoelens. De spreker vindt niet, dat de strekking van het antwoord met dat doel geheel overeenkomt; maar in de daad was er geen beter, geen meer voldoend antwoord te geven, en wel omdat de troonrede veel duisters, raadslachtigs en geheimzinnigs bevat. Het is niet mogelijk, daaruit een behoorlijk overzigt van de gesteldheid des Lands, een behoorlijk begrip van de bedoelingen der Regering te erlangen. Dit zou alleen mogelijk zijn, wanneer de Vertegenwoordiging verdere inlichtingen van de zijde der Ministers had erlangd, indien zij thans in de vergadering tegenwoordig waren. Dit nu het geval niet zijnde, kan het adres ook niet anders zijn dan het thans is. Uit aanmerking van die omstandigheid alleen, zal dus de redenaar zich voor het geheel daarvan verklaren.

Niemand meer het woord vragende, worden de algemeene beraadslagingen gesloten verklaard. Men gaat thans tot die der paragrafen over.

Omtrent de eerste, den gunstigen toestand des Lands betreffende, vraagt niemand het woord, en zij wordt, zonder stemming, aangenomen.

De tweede paragraaf betreft onze betrekkingen met de vreemde Mogendheden.

De heer *Boreel* deelt het gevoelen, gisteren in committé door een lid van Zuid-Holland geuit, over het wenschelijke, dat de beraadslagingen over het adres in het openbaar worden gehouden, omdat daardoor ook de Eerste Kamer in staat zal worden gesteld te beoordeelen, welke redenen de Tweede Kamer tot de aanneming van het adres geleid hebben. Hij betreurt, dat de Minister van Buitenlandsche Zaken niet in de Vergadering tegenwoordig is, omdat hij tegen de 2de paragraaf gestemd is. Onze buitenlandsche betrekkingen staan, zijns inziens, op geen gewenschten voet, naardien een Nederlandsch ingezeten in Sardinië eene beleediging heeft ondergaan. Hij zal tegen deze paragraaf stemmen, bij gemis van inlichtingen.

De heer *Luzac* betuigt mede zijn leedwezen, dat de Minister van Buitenlandsche Zaken en ook andere Ministers niet tegenwoordig zijn. Hunne Exc. schijnen niet in het oog gehouden te hebben de bepalingen der Grondwet, inhoudende, dat de Ministers, bij beraadslagingen door de Vertegenwoordiging, eene raadgevende stem hebben. Indien nu de vertegenwoordiging zich onledig houdt met het opmaken van een adres, in antwoord op de troonrede, dan is het allernoodzakelijkst, dat de Ministers tegenwoordig zijn. Het punt, door den vorigen redenaar aangehaald, is, door deze afwezigheid der Ministers, niet genoeg toegelicht, en de redenaar zal dus tegen de tweede paragraaf moeten stemmen.

De heer *van Goltstein* zegt, dat het tegenwoordige punt in de troonrede zelve mede zeer geheim, en voor verschillende uitleggingen vatbaar is. De troonrede zegt, dat onze betrekkingen met de vreemde Mogendheden op een gewenschten voet staan, maar wat beteekent dat? de Regering zou moeten uitleggen of zij meent, dat onze buitenlandsche zaken op behoorlijken grondslag gevestigd zijn, ten einde die ter beoordeeling van de Vertegenwoordiging te laten. Juist omdat het eene beoordeeling van de staatkunde der Regering geldt, had hij de aanwezigheid der Ministers wenschelijk geacht. Want wie zijn de natuurlijke verdedigers van de staatkunde der Regering? Immers de Ministers. Bij gemis van inlichtingen, wil hij echter de paragraaf niet afstemmen.

De heer *van Dam van Isselt* verdedigt, als lid der Commissie tot het ontwerpen van het adres, de tegenwoordige zinsnede; het omdat de woorden van den eersten spreker geen diepen weerklank in hem hebben gevonden. Ook hij gevoelt het schandelijke eener beleediging, onzen Minister, een Nederlandschen ingezeten, aangedaan. Hij betreurt de flaauwhartige wijze, waarop ten deze door onze Regering is gehandeld. Ook hij had gewenscht, dat 's Konings Minister tegenwoordig ware, om hem te vragen, welke middelen de Regering aangewend heeft of nog denkt aan te wenden, om de eer van Nederland te handhaven. Daarom verdient de zinsnede geene afkeuring, omdat zij alle punten in het midden laat. Het antwoord zegt niet, dat onze betrekkingen op een gewenschten voet staan; maar dat wij ons verheugen dit te vernemen. De verantwoordelijkheid des Ministers blijft dus in haar geheel, ook dan wanneer de Kamer de zinsnede aanneemt. De tijd zal geboren worden, waarop nader woorden van klem en ernst over die zaak in de Vergadering zullen worden gehoord.

De heer *Verwey-Méjan*, mede lid der commissie, betreurt ook de afwezigheid der Ministers. Hij betwist echter, dat dit moet leiden tot afstemming der zinsnede. Hoe zou de Kamer in de mogelijkheid zijn in de afwezigheid der Ministers te voorzien? Men zou alsdan geene zinsnede tot stand kunnen brengen. Het is hier trouwens meer een wensch, dien de Kamer te kennen geeft, dan eene erkenning; de wensch dat de nederlandsche diplomatie zich op de hoogte van hare roeping moge stellen. Dit sluit ook de voldoening in aan de grieve, door het lid uit Zuid-Holland kenbaar gemaakt.

De heer *Bruce* laat zich in den geest der vorige sprekers uit nopens het afwezen der Ministers. Hij moet

in het onderhavig geval zijne stem aan de paragraaf weigeren, niet omdat er geene ophelderingen zijn gegeven, maar omdat twee vertegenwoordigers eene beschuldiging tegen den Minister van Buitenlandsche Zaken hebben uitgebragt, die niet wedersproken zijn, en één spreker het Bewind zelfs van laaghartigheid heeft beschuldigd. Onder die omstandigheden kan hij de zinsnede niet goedkeuren.

De heer *van Dam van Isselt* zegt dat, hoewel, indien hij de inspraak van zijn gevoel volgde, hij geene woorden sterk genoeg zou vinden om zijne verontwaardiging kenbaar te maken over het gebeurde, hij nogtans den vorigen redenaar moet doen opmerken, dat hij zich niet van het woord laaghartigheid, maar van flaauwhartigheid heeft bediend. De Nederlandsche Natie is nog zoo niet gezonken om laaghartig te kunnen handelen.

De heer *Duymaer van Twist* is van oordeel, dat de zinsnede te onschuldig is om haar af te stemmen. Hij zal er zich voor verklaren.

De heer *Uytwerff Sterling* kan niet toegeven, dat de periode moet worden goedgekeurd, omdat die onschuldig is. Na al hetgene hij gehoord heeft nopens het onbeteekenende der troonrede, is het niet te verdedigen, dat men een even onbeteekenend adres aanbiede. Wanneer men nu dat adres tot een blooten weerklank maakt, wanneer men zich bepaalt tot te zeggen hetgene men met genoegen vernomen heeft, maar er niet bijvoegt de daden, welke men met ongenoegen vernomen heeft, dan begaat de Vertegenwoordiging dezelfde verkeerdheid.

De heer *Hoffman* is van oordeel, dat het antwoord op de troonrede niet anders kan zijn dan het thans is, naardien de Kamer geene officiële mededeelingen heeft ontvangen. Welligt zijn de onderhandelingen over het in geschil zijnde punt nog hangende. Hij hoopt dat de troonrede waarheid moge behelzen, en zal zich dus met de zinsnede vereenigen.

In hoofdelijke omvraag gebragt, wordt de paragraaf met 30 tegen 22 stemmen aangenomen.

Vóór hebben gestemd de heeren *Verwey-Méjan, Snouck Hurgronje, Brouwer, van Nagell, van Twist, van Sasse van IJsselt, Hooft, Luyben, Anemaet, Modderman, de Jong, Cost Jordens, Star Busmann, Gouverneur, van Panhuys, Corneli, Strens, Storm, Backer, Menso, van Bleyswijk, Romme, van Goltstein, van Dam van Isselt, Wichers, Thorbecke, Hoffman, Telting, van Naamen* en *van Akerlaken.*

Tegen hebben gestemd de heeren *Hinlopen, Nederburgh, de Backer, Uytwerff Sterling, de Man, van Heloma, Bruce, Boreel van Hogelanden, Enschedé, Faber van Riemsdijk, Druyvesteyn, de Kempenaer, Scheers van Harencarspel, Kniphorst, de Monchy, Nedermeijer van Rosenthal, Luzac, Gevers van Endegeest, Schooneveld, Michiels van Verduynen, van Heemstra* en *van Rechteren.*

Ten aanzien der derde paragraaf, omtrent de zee- en landmagt, is door den heer *Thorbecke* het volgend amendement voorgedragen: „ Wij zullen de middelen, die ons van wege Uwe Majesteit zullen worden voorgedragen, om te voorzien zoowel in de opbeuring der marine, als in het herstel en de verbetering van noodige verdedigingswerken, naauwgezet onderzoeken." — Het kwam den redenaar bedenkelijk voor, het wenschelijke te erkennen tot die verbetering, zonder haar te hebben onderzocht.

De heeren *van Heemstra* en *Gevers* hebben het noodzakelijke aangetoond om aan de active marine meerdere uitbreiding te geven, en ze niet voor het leger achter te stellen.

De heeren *Bruce* en *van Dam van Isselt* hebben de zinsnede verdedigd, en er geen bezwaar in gezien om zich bereid te verklaren tot verbetering van noodzakelijke verdedigingswerken. De heer *Bruce* stelde echter eene ligte verandering voor.

De heer *de Kempenaer* heeft de zinsnede bestreden, en almede de noodzakelijkheid ontwikkeld om de marine uit te breiden.

Ter stemming overgegaan zijnde, is het amendement van den heer *Thorbecke* verworpen met eene meerderheid van 40 tegen 12 stemmen.

Vóór hebben gestemd de heeren *Gouverneur, de Kempenaer, Kniphorst, Storm, Menso, Romme, Luzac, Wichers, Thorbecke, Telting, van Rechteren* en *Sterling.*

Na eenige woordenwisseling, wordt de zinsnede der Commissie, met de verandering door den heer *Bruce* voorgedragen, in omvraag gebragt en aangenomen met eene meerderheid van 46 tegen 6 stemmen.

Tegen hebben gestemd de heeren *van Naamen, de Kempenaer, Luzac, Thorbecke, van Heemstra* en *van Rechteren.*

De verandering bestaat hierin, dat in het begin van de 2de alinea dezer paragraaf de woorden *met Hoogstdenzelven* zijn weggelaten.

De vierde paragraaf, nopens de zeerooverij in den Indischen Archipel, is zonder beraadslaging goedgekeurd.

De vijfde, betrekkelijk de landmagt, heeft tot langdurige beraadslagingen aanleiding gegeven.

De heer *van Goltstein* heeft, ter voorkoming van alle verkeerde uitlegging, de doorhaling van een deel der paragraaf voorgesteld.

Onderscheiden leden hebben dat gevoelen ondersteund, en het ondoeltreffend geoordeeld, dat de Staten-Generaal betreuren zouden inkrimpingen van het leger, welke door de noodzakelijkheid werden geboden. Als mensch mogt men de gevolgen der uitvoering van den bezuinigings-maatregel betreuren, maar als lid der Kamer was men in het algemeen belang verpligt geweest, daartoe te besluiten.

De heer *van Rechteren* stelde het volgend amendement voor:

„ Terwijl de staat van vrede, in welken Europa zich mag verheugen, de inkrimping der getalsterkte van ons leger mogelijk heeft gemaakt, betreuren wij niet te min de gevolgen dier maatregelen, op zoo vele verdienstelijke leden van die magt, en doen wij gaarne hulde aan den goeden geest, die het leger steeds heeft bezield en blijft bezielen."

De heeren *van Dam, van Panhuys* en anderen hebben de paragraaf verdedigd, en het gepast beschouwd, dat ook van den kant der Kamer eenige deelneming betuigd werd voor hen, die ten gevolge van door de omstandigheden noodzakelijk geworden bezuinigingen hebben moeten lijden.

Nadat nog verschillende leden het woord hadden gevoerd, is het amendement van den heer *van Rechteren* verworpen met eene meerderheid van 42 tegen 10 stemmen.

Vóór hebben gestemd de heeren *Anemaet, de Jong, de Kempenaer, van Rosenthal, Luzac, Schooneveld, Michiels van Verduynen, van Heemstra, van Rechteren* en *van Sasse van IJsselt.*

Ook het amendement van den heer *van Goltstein*, tot weglating van een deel der paragraaf, werd verworpen met eene meerderheid van 31 tegen 21 stemmen.

Eindelijk is de paragraaf der Commissie onveranderd aangenomen met 28 tegen 24 stemmen.

Ook ten opzigte der zesde paragraaf, betrekkelijk de schutterijen, hadden wederom langdurige woordenwisselingen plaats.

Een amendement van den heer *van Rechteren*, ten doel hebbende, om in de plaats te stellen dat de schutterij voortdurend aan hare roeping zal beantwoorden, werd verworpen met 47 tegen 5 stemmen, en dat wel voornamelijk op grond, dat men meende dat, indien de zinsnede aldus wierd gewijzigd, het niet te pas zou komen om van eene nieuwe inrigting te spreken.

Door den heer *Romme* werd een amendement voorgesteld, om in de zesde zinsnede in te lasschen, dat de nieuwe inrigting der schutterijen, zonder te groot bezwaar der ingezetenen, tot waarborg moge strekken enz. Dit amendement werd met nadruk door den heer *van Dam* bestreden en door den heer *Luzac* verdedigd.

Met 31 tegen 21 stemmen werd het amendement aangenomen.

Daarna is de geheele aldus veranderde zinsnede in omvraag gebragt en met 43 tegen 9 stemmen aangenomen.

Over de zevende paragraaf, de Oostindische Bezittingen, hadden weder eenige discussien plaats.

De heer *van Goltstein* droeg een amendement voor van meer beteekenenden aard dan de voorgestelde paragraaf.

Van den kant der Commissie werd bijgebragt, dat in het eerste ontwerp van het adres werkelijk eene meer beduidende zinsnede was geplaatst, doch dat men, ter voorkoming van noodelooze discussien, en ten einde alle beginselen in het midden te laten, de zinsnede zoo zeer beperkt had.

Met 35 tegen 17 stemmen werd het amendement van den heer *van Goltstein* afgekeurd, terwijl de paragraaf onveranderd met 46 tegen 6 stemmen werd aangenomen.

Ten gevolge van een voorstel, door vijf leden ter tafel gebragt, werd na eenige discussie met 31 tegen 21 stemmen besloten, de beraadslagingen over het ontwerp van adres voort te zetten heden avond ten 7½ ure.

— Gisteren heeft Zijne Majesteit het volgend besluit genomen:

„ *Wij WILLEM II, enz.*

Gezien ons besluit van den 8 augustus 1844 (Staatsbl. n.° 41), bepalende de wijze, waarop de wet van den 25 junij 1844 (Staatsblad n.° 28) zal worden toegepast op de alsnog bestaande inschrijvingen in het grootboek der nationale schuld, rentende vijf ten honderd;

Gelet op ons besluit van den 21 augustus 1844 (Staatsblad n.° 44), bepalende, onderanderen, de uitloting van de eerste reeks van nationale schuld rentende vijf ten honderd, ter aflossing of verwisseling in inschrijvingen rentende vier ten honderd;

Gelet op ons besluit van den 28 september 1844 (Staatsblad n.° 49), bepalende, onderanderen, de uitloting op, den 2 november 1844, van de tweede reeks van nationale schuld rentende vijf ten honderd, ter aflossing of verwisseling in inschrijvingen rentende vier ten honderd;

Willende vaststellen hetgene tot de derde ter aflossing dier schuld bestemde reeks betrekking heeft;

Op de voordragt van onzen Minister van Finantien, van den 29 october 1844, n.° 547/907 G. S. geheim,

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. De derde reeks van de door middel van loting, alleen, ter aflossing aan te wijzen inschrijvingen nationale schuld rentende vijf ten honderd wordt vastgesteld op een kapitaal van zes millioen gulden. — Deze reeks kan echter gebragt worden uiterlijk tot een kapitaal van zeven millioen gulden, indien bij de loting blijkt, dat daardoor de splitsing van de inschrijvingen, onder éene letter bekend, of wel die van eene en dezelfde inschrijving, wordt vermeden.

Art. 2. De uitloting van deze derde reeks heeft plaats onmiddellijk nadat die van de tweede reeks, vastgesteld bij ons besluit van den 28 september 1844 (Staatsblad n.° 49), is geschied, en alzoo mede op saturdag, den 2 november 1844, op den voet, omschreven bij art. 3 van ons besluit van den 8 augustus 1844 (Staatsblad n.° 41).

Indien op de bij de tweede reeks laatst uitgetrokken letter niet alle rekeningen ter aflossing of verwisseling zijn aangewezen, deelt die laatst uitgetrokken letter op nieuw in de loting van de derde reeks, voor het gedeelte derzelve hetwelk niet reeds ter aflossing of verwisseling is aangewezen.

Art. 3. De aflossing der kapitalen, uitmakende de derde reeks, vangt aan op den eersten werkdag van de maand december 1844.

De rente op deze vijf per cents schuld houdt op met den eersten december 1844.

Onze Minister van Finantien is belast met de uitvoering van het tegenwoordig besluit, hetwelk in het Staatsblad zal worden geplaatst, en waarvan een afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer, tot narigt, enz."

— Gisteren avond had alhier in den koninklijken nederduitschen schouwburg eene voorstelling plaats, welke men in den volsten zin buitengewoon kan noemen, die van het kinderballet namelijk, onder directie van mevrouw *Weisz*, ballet-directrice van het keizerlijk tooneel in de Josephstad te Weenen, die met hare 36 kweekelingen, waarvan de oudste twaalf en de jongste slechts vijf jaren telt, en die alle meisjes zijn, zich naar Londen begeeft. Het is onmogelijk eene beschrijving van het talent dezer waarlijk belang inboezemende kleinen te geven; men moet het zien om het te kunnen gelooven, hoe ver zij het bereids gebragt hebben in de kunst. Geene gevaarlijke sprongen, noch onnatuurlijke bewegingen, noch zoogenaamde *tours de force*, niets van dat overdrevene, hetwelk thans ook in dat gedeelte der kunsten is doorgedrongen, maar de dans teruggebragt tot hetgene die behoort te zijn; ziedaar waarvan ons deze jeugdige *Sylphides* gisteren avond eene niet alledaagsche proef gegeven hebben. De groepen en *tableaux*, door haar, vooral in het laatste stuk (het Rozenfeest), uitgevoerd, muntten uit door bevalligheid, sierlijkheid en juistheid, en maakten op alle aanwezenden eenen diepen indruk, die zich door luide en eenparige toejuichingen lucht gaf en zelfs tot na het vallen van het gordijn voortduurde, tot dat mevrouw *Weisz*, door al hare jeugdige gratien omgeven, op het tooneel verscheen, onder het luide en eenparige handgeklap van het geheele publiek.

ROTTERDAM den 30 october.

Men meldt uit Hellevoetsluis, onder dagteekening van heden:

„ Gisteren namiddag is op 's Rijks werf alhier, in tegenwoordigheid der daartoe uitgenoodigde militaire en civile autoriteiten, met het beste gevolg van stapel geloopen Zr. Ms. schoonerbrik DE HUZAAR. Men had zich bij deze gelegenheid ook gevleid met een bezoek van Z. E. den Minister van Marine, die deswege vroeger de toezegging had gegeven, doch hetwelk echter is verhinderd geworden. Deze gebeurtenis had hier ter plaatse, alwaar sedert 1758 geene schepen waren gebouwd, eene algemeene belangstelling opgewekt, en zoo wel van hier als elders waren talrijke toeschouwers te zamen gevloeid, die het vaartuig bij het te water loopen met een daverend gejuich begroetten, terwijl de muzijk van Zr. Ms. wachtschip DE SCHELDE, door den commandant van dien bodem welwillend afgestaan, bij afwisseling het *Wilhelmus* en de volksliederen speelde.

Niettegenstaande den grooten toevloed van menschen, is echter, ten gevolge der doeltreffende maatregelen, welke er genomen waren om ieder van eene behoorlijke plaats te voorzien, alles in de volmaaktste orde afgeloopen."

— Op de Londensche beurs is een berigt van de gebroeders *Rothschild* openbaar gemaakt, inhoudende dat zij, ten gevolge van den aan hen gedanen afstand van het nederlandsch aandeel in de belgische schuld, 2½ per cents certificaten ten laste van België zouden uitgeven tegen 59¼ per cent; zullende daarbij de wisselkoers van francs per pond sterling gevolgd worden. Voor het nemen van deze certificaten zou de inschrijving tot den 26 dezer openstaan.

Een soortgelijk berigt is door de Brusselsche maatschappij tot begunstiging der volksvlijt bekend gemaakt. Ten gevolge van eene schikking met de gebroeders *Rothschild*, zal deze maatschappij den 30 dezer te Brussel eene inschrijving openen tot het nemen van 2½ per cents certificaten ten laste van België, tegen 61 per cent. Van de zijde dier maatschappij zal de uitgifte dezer certificaten echter beperkt zijn tot een nominaal kapitaal van 8 millioen francs.

— De Staats-Courant heeft nu de mededeeling der vijftien wetsontwerpen op het stem- en kiesregt ten einde gebragt, en die der uitvoerige memorie van toelichting aangevangen.

De invoering van de veertien wetten, thans aanhangig, wordt voorgesteld op 1 januarij 1846. Des niettemin zouden reeds gedurende 1845 de nieuwe stedelijke kiescollegien, op den voet der wet nopens de oefening van het stemregt in de steden, daargesteld worden, doch de opengevallen, of door de aftreding op 30 september 1845 open te vallen plaatsen in de nog bestaande stedelijke kiescollegien niet vervuld worden. De plaatsen, welke in october 1845 in de stedelijke raden mogten zijn opengevallen, zouden onvervuld blijven tot januarij 1846, als wanneer daarin door de nieuw gevormde kiescollegien wordt voorzien. In de op 2 januarij 1846 openvallende plaatsen van raadsleden in de gemeenten ten platten lande zou worden voorzien op de wijze, bij de thans nog in werking zijnde verordeningen voorgeschreven.

Art. 2 van het zesde dezer wetsontwerpen, zijnde dat der bijzondere wet voor de provincie Zuid-Holland, luidt aldus:

De bij art. 1 en 22 der wet omtrent de oefening van het stemregt in de steden bedoelde sommen, jaarlijks te betalen in de grondbelasting, de belasting op het personeel en in die op de patenten, worden voor de provincie Zuid-Holland vastgesteld als volgt:

STAD	VOOR HET STEMREGT. (Art. 1.)	VOOR HET KIEZERSCHAP. (Art 22.)
Rotterdam	85	225
's Gravenhage	98	225
Leyden	54	140
Dordrecht	64	141
Delft	58	120
Gouda	41	84
Schiedam	60	147
Gorinchem	64	130
Brielle	53	104
Woerden	48	110
Schoonhoven	48	81
Maassluis	31	61
Vlaardingen	33	79

Het volgende is eene vergelijkende opgave van het getal stemgeregtigden en kiesbevoegden in de hoofdplaatsen des Rijks, naar het tegenwoordig belastingbedrag, en het waarschijnlijke, naar de nieuwe voordragt:

STEDEN.	*Thans.*		*Naar de nieuwe voordragt.*	
	Stemgeregtigden.	Kiesbevoegden.	Stemgeregtigden.	Kiesbevoegden.
's Hertogenbosch	1018	563	732	275
Arnhem	994	537	559	209
's Gravenhage	2373	687	2118	794
Rotterdam	1850	490	2603	976
Haarlem	704	198	800	300
Amsterdam	5100	1276	7045	2642
Middelburg	1008	267	529	198
Utrecht	2081	795	1616	606
Leeuwarden	632	371	780	292
Zwolle	863	446	565	212
Groningen	1353	702	1116	419
Assen	166	56	103	39
Maastricht	483	301	849	319

— Uit Gorinchem schrijft men: „ Naar men verneemt zal binnen korten tijd eene geregelde stoombootdienst tusschen Kuilenburg, Vreeswijk en Rotterdam worden daargesteld door onze stadgenooten, de heeren *J. W. de Groot en Comp.*, aan welke de concessie bereids is toegestaan."

— De Utrechtsche Courant behelst berigten van Curaçao, tot 8 september. Van de acht jonge onderofficieren, die derwaarts vertrokken waren, om zich op de cochenille-

cultuur toe te leggen, was er een overleden, en zijn vier anderen naar Nederland teruggekeerd. Men had tijdingen uit Maracaïbo, van 24 sept, volgens welke de gansche dal van Rio Cacho overstroomd was, zoodat de planters hunne plantagien verlaten en de wijk naar de hooge landen genomen hadden. Al de koffijplantagien in die vallei stonden onder water, en de inoogsting van de cacao geschiedde met kanoos. De gemeenschap tusschen Maracaïbo en het binnenland was geheel gestaakt, en vele vaartuigen lagen reeds eenigen tijd naar ladingen te wachten.

— De Kamer der Belgische Representanten heeft door eene deputatie het adres in antwoord op de troonrede den Koning doen aanbieden en is thans met het beraadslagen over het wetsontwerp, betrekkelijk het onderstands-domicilie van behoeftigen, aangevangen.

— Voor eenige dagen is een conducteur der diligence-onderneming van *van Gend & Co.* met 35,000 francs, welke hem waren toevertrouwd, naar Engeland ontsnapt. Zoodra men hiervan kennis had bekomen, zijn twee geëmployeerden van genoemde administratie insgelijks naar Engeland vertrokken, waar zij den conducteur weldra op het spoor waren en te Liverpool in hechtenis hebben doen nemen; de som gelds was nog onaangeroerd. De administratie der genoemde diligence-onderneming had reeds vroeger het bankiershuis der heeren *de Fosse en Woest*, eigenaars der ontvreemde som, schadeloos gesteld, waarvoor deze in persoon hunnen dank zijn komen betuigen.

— Te Hamburg is een der oudsten van de nog overgeblevene loffelijk bekende duitsche schrijvers uit de vorige eeuw, namelijk dr. *F. J. L. Meijer*, dezer dagen overleden. Hij was den 22 januarij 1760 geboren, bekleedde gedurende drie en dertig jaren den post van secretaris bij het vaderlandslievend genootschap aldaar, en was de laatste der hamburgsche domheeren. Aan zijne genegenheid en hoogachting voor *Klopstock* heeft men voornamelijk het gedenkteeken ter nagedachtenis diens onsterfelijken dichters te danken.

— Omtrent den reeds vermelden brand, die in den nacht van den 2 op 3 dezer te Pera gewoed heeft, behelzen Duitsche dagbladen thans meer uitvoerige berigten. Het getal der vernielde huizen wordt op ongeveer tweehonderd geschat, hunne bewoners hebben nagenoeg alles verloren en zeven daarvan zijn in de vlammen omgekomen. Een gedeelte der ruimte welke de verbrande huizen besloegen was vroeger eene turksche begraafplaats, en werd voor eene groote som aan de Christenen afgestaan. Naar veler vermoeden heeft het fanatismus der Turken den brand gesticht, hetwelk ondersteund daaruit opgemaakt wordt dat die het eerst in een onbewoond huis ontdekt is, en dat reeds sedert langen tijd het gepeupel steenen tegen die huizen geworpen en de bewoners met verwenschingen overladen had. Veel van hetgene de vlammen nog spaarden is weggeroofd. Een der berigten beweert dat *Riza*-pacha, die op het tooneel der ramp aanwezig was, zijn genoegen over dit onheil, dat de Christenen trof, naauwelijks wist te bedwingen. In weerwil van de verzekering der Turksche Regering, dat in Albanie alles in rust is, weet men uit andere berigten dat aldaar wegens talrijke rooverbenden de grootste onveiligheid heerscht. Wat Syrië betreft, de Porte zou onlangs aan de Gezanten der groote Mogendheden verklaard hebben dat zij zich, om der gevolgen wille, zeer ongaarne met hun voorstel zou vereenigen, om de Christenen, welke het juk der Druzen te ondragelijk vinden, vrijheid tot verhuizing naar een ander oord in hetzelfde pachalick te verleenen.

Voor de menigvuldige blijken van deelneming, bij het afsterven van onzen beminden Zoon, JOHAN HENDRIK LÖHR Jr., aan ons en onzen Dochter betoond, betuigen wij langs dezen weg onze hartelijken dank aan alle onze Vrienden en Bekenden, zoo binnen als buiten deze Stad; wenschende zij lieden lang voor dergelijke smartelijke verliezen mogen bewaard blijven.

Rotterdam H. LÖHR, *Sr.*
den 26 October 1844. K. LÖHR, VAN WELY.

NB. De WINKEL-AFFAIRE, door den Overledene uitgeoefend, zal provisioneel op den ouden voet, onder behoorlijk toezigt, worden voortgezet, ons in het voortdurend vertrouwen zijner Begunstigers aanbevelende.

Ondertrouwd
H. J. OVERES
en
Rotterdam den 25 October 1844. M. J. BUDERMAN.
Eenige kennisgeving.

Getrouwd
N. D. SYBRANDI,
Med. Doct. te Amsterdam,
en
Rotterdam den 29 October 1844. J. J. SMITS.
Eenige kennisgeving.

Gehuwd
G. KROON
en
Rotterdam den 30 October 1844. A. M. BOOMKENS.

Den 29 October 1844 is te *Luxemburg*, aan een zenuwkoorts, overleden de Heer PIERRE A. PESCATORE, in den ouderdom van 30 jaren.
Eenige kennisgeving.

Heden overleed, in den ouderdom van vijf en zeventig jaren, de Heer D. BREETREE. Hoe veel zijne eenige Dochter aan hem verliest, kunnen zij beseffen, die den waardigen Overledene van nabij gekend hebben. Familie, Vrienden en Bekenden worden verzocht, deze als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

's Gravenhage H. P. MUTTERS,
den 26 October 1844. *Executeur-Testamentair.*

Op heden overleed onze waarde Moeder en Behuwdmoeder, JOHANNA DEN OUDEN, Weduwe van wijlen HENDRIKUS ARNOLDUS PLUYM, in den gezegenden ouderdom van 88 jaren en 9 maanden; diep betreurd door mij en verdere Betrekking.

Rotterdam
den 27 October 1844. A. B. PLUYM.

Heden werd ons ouderhart diep bedroefd, daar het den Alwijze behaagde de jongste onzer dierbare Kinderen, in den ouderdom van circa 10 jaar, [illegible]

Rotterdam A. LUYKS.
den 27 October 1844. A. LUYKS,
geb. VERDUYN.

Heden avond overleed onze waarde Vader en Behuwdvader, MELCHIOR WIJT, in den ouderdom van ruim 65 jaren.

Rotterdam Uit aller naam,
den 28 October 1844. MELCHIOR WIJT, *Junr.*

Ten gevolge van snel toegenomen verzwakking, ontsliep heden ochtend, in eenen een en tachtigjarigen ouderdom, mijne beminde Behuwdmoeder, Vrouwe WIJNANDA BLANKEN, Wed. T. BLANKEN, *A. Zn.* Slechts weinige maanden mogt zij mijne immer onvergetelijke Gade overleven, die haar dierbaar was, en aan mij en mijne vijf Kinderen, helaas! te vroeg ontviel.

Gouda A. H. J. RAVESTEYN MEDENBLIK.
den 29 October 1844.
Eenige kennisgeving.

*** STOOMJAGTEN,
varende tusschen
ROTTERDAM, DORDRECHT, MIDDELBURG
en op alle daar tusschen gelegen Plaatsen.

Van ROTTERDAM:

	Vrijdag	den 1 November,	des morgens	ten	6	ure.
	Zondag	„ 3 dito,	„	„	8	„
†	Dingsdag	„ 5 dito,	„	„	7½	„
†	Woensdag	„ 6 dito,	„	„	7½	„

Van MIDDELBURG:

†	Vrijdag	den 1 November,	des morgens	ten	6	ure.
†	Zondag	„ 3 dito,	„	„	6½	„
	Dingsdag	„ 5 dito,	„	„	6½	„
	Woensdag	„ 6 dito,	„	„	6	„
	Vrijdag	„ 8 dito,	„	„	8	„

*** STOOMBOOT-VAART
TUSSCHEN
ROTTERDAM en HULL.

De *Emerald Isle*, Kapitein *J. W. Bouch*, vertrekt van *Hull* naar *Rotterdam* iederen Woensdag avond, van *Rotterdam* naar *Hull* iederen Saturdag morgen.
Adres bij *GEO. SANDERSON & Co.*, te Rotterdam.

*** STOOMPAKET-VAART
TUSSCHEN
ROTTERDAM en HAVRE.

De Stoompaket *Hambourg*, Kapitein *Maressal*, zal van hier vertrekken Maandag den 4 November, des morgens.
Adres ten Kantore van *SMITH & Co.*, Boompjes, A, 170.

*** **DAGELIJKSCHE STOOMBOOTDIENST,**
TUSSCHEN
***GOUDA* EN *ROTTERDAM*,** VICE VERSA,
in Correspondentie met de IJZEREN BARGES
van en naar AMSTERDAM.

Van *Gouda* des morgens ten 7 ure, en
„ *Rotterdam* „ middags „ 4 „

*** Te ROTTERDAM liggen in Lading:
Naar BOSTON, het Amerikaansch Brikschip *Hollander*, Kapitein *W.m Collagan.*
Naar NEW-ORLEANS, het Amerikaansch Fregatschip *Luconia*, Kapit. *Geo. S. Porter*; vertrekt 12 November.
Adres bij *WAMBERSIE & CROOSWIJCK.*

*** Te ROTTERDAM liggen in Lading:
Naar NEW-YORK, het Nederlandsch Schooner-Hoekerschip *Maria en Adriana*, Kapitein *H. L. Borten.*
Naar DUBLIN, het Nederlandsch Smakschip *de Hoop*, Kapitein *P. H. Fekkes.*
Naar DUBLIN, het Nederlandsch Kofschip *Ida Berendina*, Kapitein *W. L. Hensema.*
Naar BELFAST, het Nederlandsch Kofschip *Nijverheid*, Kapitein *T. H. Mulder.*
Adres ten Kantore van *HUDIG & BLOKHUTZEN.*

*** Te ROTTERDAM liggen in Lading:
Naar LONDEN, het Engelsch Schoonerschip *London*, Kapitein *Geo. Pearson.*
Naar LEITH en KIRKALDY, het Engelsch Schoonerschip *Minerva*, Kapitein *A. Webster.*
Adres bij *CHRIST. REINCKE*
en bij *GEO. LEVINGSTON*, } Cargadoors.

*** Te ROTTERDAM ligt in Lading:
Naar LONDEN, het Engelsch Schoonerschip *Earl Bathurst*, Kapitein *D. Kennedy.*
Adres bij *Ph.s VAN OMMEREN*, Cargadoor.

*** Te ROTTERDAM liggen in Lading:
Naar NEW-YORK, het snelzeilend Nederl. Schooner-Galjootschip *Adriaan*, Kapitein *H. R. Bok*, ligt gereed.
Naar NANTES, het Fransch Loggerschip *Jeune Joseph*, Kapitein *J. Lancelot.*
Naar BELFAST, het Nederlandsch Schoener-Kofschip *Maria Johanna*, Kapitein *L. S. Pinksterboer.*
Naar LIVERPOOL, het Nederl. Schoener-Kofschip *Jacomina*, Kapitein *H. C. Schuth.*
Naar STETTIN, het Pruissisch Schoenerschip *Cammin Packet*, Kapitein *F. Parlow.*
Adres ten Kantore van *KUYPER, VAN DAM & SMEER.*

*** Te ROTTERDAM ligt in Lading, naar BATAVIA, om in den loop der maand November te vertrekken, het Nederlandsch snelzeilend gekoperd Barkschip *Olivier van Noord*, Kapitein *J. W. Verberne*, hebbende goede Inrigtingen voor Passagiers, en voert eenen bekwamen Scheeps-Doctor. Adres ten Kantoren van *KUYPER, VAN DAM & SMEER* en *HUDIG & BLOKHUTZEN.*

*** De HOUDER of HOUDERS van COGNOSSEMENTEN, over GOEDEREN, aan Order aangebragt per het Engelsch Brikschip *Thomas Roulth*, Kapitein *A. Robertson*, gekomen van Liverpool, gelieven zich ten spoedigste aan te melden ten Kantore van *CH. CORNELDER & ZONEN*; liggende het Schip heden ter Lossing gereed.

*** Indien de DOCHTER van HERMANUS METHUFER nog alhier woonachtig is, wordt zij in haar belang verzocht, haar Adres op te geven bij den Boekhandelaar *P. M. BAZENDIJK*, aan de Leuvehaven.

*** Degenen welke iets te vorderen hebben van of verschuldigd mogten zijn aan wijlen Mejufvrouw PETRONELLA VAN LAAR, onlangs alhier overleden, gelieven daarvan opgave of betaling te doen, vóór of op den 15 November 1844, ten Kantore van de Notarissen *SCHADEE en KLEY*, aan de Gelderschekade, wijk B, n.° 48, te Rotterdam.

*** Degenen die iets te vorderen hebben van, verschuldigd zijn aan of eenige Papieren of Goederen onder hunne berusting mogten hebben, maar eenigzins betreffende den Boedel van wijlen den Heer **CORNELIS OUDSHOFF**, gewoond hebbende en op den 24 October 1844 overleden in het Proveniershuis te Rotterdam, gelieven daarvan ten spoedigste, althans vóór of uiterlijk op den 15 November aanstaande, opgave, betaling of afgifte te doen ten Kantore van de Notarissen *DALEN en LAMBERT*, aan de Zuidblaak te Rotterdam.

*** *Bekendmaking ingevolge Artikel 28 van het Wetboek van Koophandel.*

Bij Notariële Acte, op den 26 October 1844 te Rotterdam verleden, is tusschen den Heer ANTHONY DE KLERK, *Fabrijkant in Behangselpapieren*, en den Heer HENDRIK LEENHEER, *Koopman*, beiden te Rotterdam woonachtig, aangegaan eene **VENNOOTSCHAP** tot het **FABRICEREN** en **VERKOOPEN** van **BEHANGSELPAPIEREN**, welke zal gedurende vijf achtereen volgende jaren, aanvang genomen hebbende primo October 1844, en zullende eindigen ultimo September 1849; dezelve Vennootschap zal binnen de gemelde Stad geëtablisseerd zijn, en gedreven worden op de Firma ***DE KLERK en LEENHEER***, van welke beide de Vennooten de teekening zullen hebben, in en omtrent alle zaken deze Vennootschap betreffende, doch zal die teekening nimmer mogen worden gebezigd tot opneming van Gelden, tot particuliere Obligatien, Promessen, Borgtogten of dergelijke Engagementen, waartoe beider particuliere Handteekening zal worden vereischt. In geval ten minste zes maanden vóór de expiratie van bovenvermelden termijn geene opzegging is gedaan, zal deze Vennootschap nog voor vijf jaren zijn gecontinueerd.

*** Bij Acte, op den 28 October 1844 voor het Kantongeregt van het vierde Kanton des derden Arrondissements, provincie Zuid-Holland, hoofdplaats Schiedam, verleden (behoorlijk geregistreerd), is aan den Heer ***JOHANNES JACOBUS LONCQ***, oud 22 jaren, wonende te Schiedam, verleend Handligting en bevoegdheid om de Ontvangsten en Uitgaven zijner Inkomsten zelf te besturen, als mede tot het FABRICEREN van **BIER** en **AZIJN**, en het drijven van **HANDEL** daartoe betrekkelijk.

*** Bij Acte, op den 26 October 1844 voor het Kantongeregt van het vierde Kanton des derden Arrondissements, provincie Zuid-Holland, hoofdplaats Schiedam, verleden (behoorlijk geregistreerd), is aan den Heer ***JAN MARINUS VAN DER SCHALK***, oud 18 jaren, wonende te Schiedam, verleend Handligting en Bevoegdheid om de Ontvangsten en Uitgaven zijner Inkomsten zelf te besturen, als mede tot het FABRICEREN van **BIER** en **AZIJN**, en het drijven van **HANDEL** daartoe betrekkelijk.

*** Mejufvrouw *A. VAN LUTSENBURG* is verhuisd van de Hoogstraat naar den Oppert, wijk F, n.° 158, te Rotterdam, alwaar, door ruimere inwoning bij hare Ouders, zich eene geschiktere gelegenheid aanbiedt ter plaatsing van meerdere *Jonge Jufvrouwen*, tot bekoming van **ONDERWIJS** in het **WOLLEN NAAIJEN**; makende zij van deze gelegenheid gebruik zich in de toegenegenheid der Dames aan te bevelen tot het **MAKEN** van alle **VROUWELIJKE KLEEDINGSTUKKEN.**

*** De Ondergeteekende, haar **LOGEMENT** en **HERBERG** quiterende, bedankt bij deze hare Vrienden en Begunstigers voor het vertrouwen, aan haar zoo vele jaren geschonken.

Nieuwe Tonge De Wed. J. HOUTAAR.
den 28 October 1844.

*** **Zink, Blik, Koper, Tin, enz.**

Onder een ruimen voorraad van deze Artikelen heeft de Ondergeteekende op nieuw ontvangen *extra breede Bladen keurig Engelsch* **ZINK**, van n.° 10, 11 en 12; — ook daarbij eene mooije Partij **ZINKEN DAKBLADEN**, om het Gebouw zonder soldeer te dekken; terwijl hij ieder oogenblik een voorraad van getrokken **ZINKEN** *Waterbuizen of Pijpen* verwacht, die tot zeer billijke prijzen verkocht worden. Bij het bestellen van *geslepen Engelsche Haardplaten*, op bepaalde maat, dient men te rekenen, dat er zeker 4 à 5 dagen noodig zijn om die gereed te maken.

Rotterdam W. VAN HOUTEN.
den 30 October 1844.

*** Ten Kantore van ***C. G. BOONENKAMP*** zijn, in de EERSTE KLASSE der thans trekkende 194ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ, de volgende **KAPITALE PRIJZEN** getrokken:

N.° 9808	de Hoogste Prijs van	*f* **20000.**
„ 5065	het Geheele Lot, gesplitst in 2/2,	- **5000.**
„ 11676	*f* **20** en Premie van	- **1000.**
„ 7592	. . . .	- **1000.**
„ 18138	. . . .	- **1000.**
„ 19376	. . . .	- **1000.**

Rotterdam den 30 *October* 1844.

*** 1STE KLASSE, 194STE KON. NED. LOTERIJ.

De Prijs van **TWINTIGDUIZEND GULDEN**, op N.° 9808, getrokken ten Kantore van ***NATHANS en VAN WITSEN***, in *de Zwaan.*

*** 194STE KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.
Eerste Klasse.

Op heden is getrokken ten Kantore van ***J. H. VAN LEENT***, te *Gouda*, de kapitale Prijs van **TWINTIGDUIZEND GULDEN**, op N.° 9808,

Gouda devies: *Het is zonder weêrga.*
den 29 October 1844. *Bij v. Leent te Gouda.*

(*Zie verder het Bijvoegsel.*)

Te *Rotterdam*, bij JAN ARRENBERG & Co.

BIJVOEGSEL, behoorende tot de *Rotterdamsche Courant* van Donderdag den 31 October 1844, n° 131.

ROTTERDAM den 30 october.

Den 28 dezer, des namiddags, zijn te Helvoetsluis binnengekomen *Thomas Rowell*, A. Robertson, van Liverpool; *Swallow*, J. Wilson, van Newport; *Elizabeth*, W. Pratt, van Shoreham; *Annechina Jantina*, P. Pybes, v. Sunderland, en *Afina Alberdina*, J. H. Nagel, van Petersburg. Den 29sten, des morgens, zeilden *Lyons*, W. Ryan, en *General Veazie*, J. R. Couillard, naar Baltimore; *John Marshall*, W. P. Poythress, naar New-York; *Merwestroom*, D. H. Hazewinkel, naar Belfast; *Venus*, G. Hullin, naar Bristol; *Billow*, J. Fishwick, n. Southampton; *Rosa*, S. J. Fish, n. Plymouth; *Sibyl*, D. Hamon, n. *Sealby*, H. Bell, n. Jersey; *Tyne*, W. Watts, *William*, W. Soanes, en *Maria*, J. A. Bekker, naar Londen; *Johnson*, A. Liddle, *North Durham*, J. Moore, en *Echo*, J. Williamson, naar Sunderland; *Mary Ann Melville*, R. Hardy, naar Newcastle; *Newburgh*, M. Donald, naar Leith, en *City of Rotterdam*, J. Lee, naar Dundee; de w. Z. O.

Den 28 dezer, na posttijd, zijn in de Maas binnengekomen *Batavier* (st.), D. Dunlop, van Londen; *Jantina Gesina*, J. H. Mulder, van Dantzig, en den 29sten, voor posttijd, niets gepasseerd; de wind O.

Den 29 dezer, des morgens, zeilden van Maassluis *True Blue*, T. Fleming, naar Londen; *Try*, J. Howes, n. Newcastle, en *Neeltje*, J. F. Kuipers, naar Hamburg; de wind O. N. O.

Den 29 dezer, des morgens, zeilde van Helvoetsluis *Lella*, J. Higgins, naar Baltimore, en niet *Lyons*, W. Ryan, zoo als den vorigen dag abusivelijk is gemeld; des namiddags *Cornucopia*, W. Hughes, n. Wells, *Caroline Henriette*, J. P. Evers, naar de Oost Zee; den 30sten, des morgens, *Koophandel*, F. Popken, naar Suriname; *Amphitrite*, M. F. Remmers, naar Nickerie; *Trekvogel*, J. Spanjersberg, naar Lissabon; *l'Antoinette*, S. le Cann, naar St. Brieux; *le Jules*, H. Degas, naar St. Malo; *Lady Falkland*, J. S. Fuller, naar Jersey; *Excel*, J. Read, naar Chichester; *Clara*, W. Holdsworth, n. Hull; *Elizabeth*, J. Proud, naar Sunderland; *David*, C. A. Odelmarck, n. Westerwick; *Halvor Gebhard*, C. Dreyer, n. Bergen, en *Brandenburg*, J. Gottschalk, naar eene onbekende bestemming; de wind O. Z. O.

Den 29 dezer, na posttijd, is in de Maas binnengekomen *Hambourg* (st.), L. Maressal de Marsilly, v. Havre, en stoomde in zee *Batavier*, D. Dunlop, naar Londen. Den 30sten, voor posttijd, niets gepasseerd; de wind Z. O.

Den 30 dezer, des morgens, zeilden van Maassluis *Hendrika*, P. van der Wiel, naar Abbeville; *Catharina Cornelia*, H. T. van der Borgh, naar Liverpool, en *Dorothea*, A. L. Johansen, naar Stubbekiöbing; de wind Z. O.

Den 27 dezer zijn te Brouwershaven binnengekomen de stoomboot *Prinses van Oranje*, kapitein H. C. Kool, van Duinkerken naar Rotterdam, en de schepen *Jane Dunn*, kapitein [illegible] van Sunderland, en *Princess Royal*, R. Payne, van St. Davids, beiden naar Dordrecht.

Volgens ontvangen berigt, gedagteekend Bordeaux den 22 dezer, zijn van Royan in zee gezeild de schepen *Thetis*, kapitein L. Tuk, naar Batavia, *Anna Catharina*, M. H. Mingers, naar Gent, en *Bordeaux*, G. Wortelboer, naar Rotterdam.

Den 23 dezer zijn, volgens later ingewonnen tijding, op de rivier van Bordeaux aangekomen de schepen *Bevina*, kapit. J. J. Mulder, van Nantes, *Stad Groningen*, [illegible] Assies, en *Engberdina Annechina*, E. H. Drent, van Rochefort.

Den 28 dezer zijn in Texel binnengekomen G. W. Wetherill van New-York, G. J. Timmer v. Rouaan, S. S. Brouwer v. Newcastle, W. Fox v. Sunderland, C. E. Hoeksma en H. H. Wey v. Archangel, F. Gribnitz en P. Langhinrichs van Riga, P. Olsen van Dantzig, O. J. C. Winther en O. Svendsen van Drammen; uitgezeild Z. J. Prins naar Nizza, G. S. de Roos en J. Canham naar Londen.

Het kofschip *Johanna Hendrika*, kapitein G. J. Das, met cinders van Sunderland naar Amsterdam, is, volgens brief van Egmond aan Zee van den 27 dezer, dien namiddag onder Bergen gestrand, doch het volk gered.

Den 27 dezer zijn in het Vlie binnengekomen P. W. de Vries van Newcastle, N. Bulling van Nerva, T. Niemann van Riga, G. K. Wijkmeijer van Memel, B. D. de Groot, J. H. Metger, H. Drewes, J. H. Hut, H. O. Engelsman en A. H. Oldenburger van Dantzig, G. J. Munneke, J. H. Grünwaldt, C. C. Harder en H. O. Busker van Stettin, E. G. Broekema van Anclam, T. J. Wever van Flensburg, J. L. Dokter van Wismar, G. Reiners van Tromsoe, A. T. Nielsen van Bergen, H. N. Möller v. Kopenhagen, J. N. Gjersöe v. Svanöen, T. A. Hansen en W. J. de Boer van Laurvig, B. P. Bruins van Ondsoen, J. A. Oldenburger van Osterrisoer, H. J. Fijn v. Droback, K. H. Bakker, J. K. Brouwer en H. H. Naatje van Christiaansand, K. H. Sprik van Drammen, [illegible] G. Bolt van Noorwegen, D. H. Donema van Norburg, K. Kalle en K. H. Visser van Hamburg.

Den 26 dezer zijn te Terschelling binnengekomen J. H. Hut, J. B. Mulder, J. T. de Jonge en J. B. Mulder van Dantzig, H. E. de Jonge van Straalsund, J. J. Das van Hohewacht, J. J. Koolma en H. K. Tent van Demmin, J. L. van Sluis van Assens, H. Teltau van Samsöe, J. G. Kotsch van Meldorf, G. H. Drewes van Calmar, H. Schuldt van Tonningen, W. H. Kraan van Christiaansand en B. H. Pluikker van Outsden.

Den 28 dezer zijn in Texel binnengekomen H. J. Schippers van Hull en J. Naylor van Hartlepool; uitgezeild H. F. Zeylstra naar Suriname, M. Moldenhauer, H. Eckersberg, N. Tofte, C. Boech en B. Nielsen naar Drammen.

Den 28 dezer zijn in het Vlie binnengekomen K. H. Scholtens van Hartlepool, K. D. Ekamp van Newcastle, J. B. Heidemann en G. R. Oostra van Dantzig.

Den 27 dezer zijn te Terschelling binnengekomen H. O. Sap van Middlesborough, H. K. de Boer, J. C. Mundt en W. A. Hendriks van Riga, P. E. Bossinga en N. J. Riensema van Dantzig, G. R. Eckhoff van Stettin, J. D. de Vries van Demmin, W. J. de Vries v. Assens, H. J. de Boer v. Droback en C. G. Arfvidson v. Gothenburg.

Het schip *Wendelina*, kapit. H. J. Mulder, v. Dantzig n. Amsterdam, is den 25 dezer lek, met verlies van anker, touw en zeilen, door hulp van een loodschuit en vijf man, te Harlingen binnengebragt.

Den 27 dezer is te Vere ter reede gekomen de kof *Jantina Margaretha*, kapitein B. H. Smit, van Sunderland naar Middelburg.

VLISSINGEN den 29 dezer. Ter reede gekomen J. R. Tribino van Havanna, T. Jackson van Londen, C. Zeplien van Petersburg, C. H. [illegible], H. J. Hansen, P. W. Ahrens en H. [illegible] [illegible] van Koningsbergen, O. G. Stuit, J. K. Bolhuis, G. Hansson en J. W. Krafft v. Straalsund, T. D. Faber van Bandholm, H. Lange van Neustadt, P. Gamst van Nakskov, J. P. Nilsson en O. Lindberg v. Gothenburg, J. N. C. Selck van Bremen, A. J. Arias en F. Heijen van Carolinasyl, allen naar Antwerpen, A. J. Schaap van Riga en J. [illegible] van Dantzig, beiden naar Brussel, N. Niejahr, J. F. Andreis, C. Möller, J. C. Stuben, M. G. Kraeft, J. Mundt en H. H. Niemann van Riga en F. Neutz van Bergen, allen naar Gent bestemd; uitgezeild H. Jörgensen naar Lissabon, B. S. Bohn naar Londen en W. Finney op avontuur, allen van Antwerpen.

Te Ostende is den 24 dezer binnengekomen het nederlandsch kofschip *Hendrika Catharina*, kapitein G. R. Glim, van Stockholm.

Den 9 dezer is in den Piraeus aangekomen het schip *Briseïs*, kapit. J. Jansen, en te Livorno den 17den *Dina*, J. Jongebloed, van Amsterdam; op de rivier van Bordeaux den 21sten *Hendrika Jacoba*, H. A. Breeland, v. Dantzig; te St. Valery sur Somme den 24sten *Courier*, J. van Duivenboden, van Rotterdam; te Duinkerken den 25sten *Dankbaarheid*, P. T. Hollander, van Riga, den 26sten *Lammegina*, P. C. Koops, van Petersburg, en *Gustave*, P. Billard, v. Amsterdam; te Middlesborough den 20sten *Rapid*, N. Weeks, van Rotterdam; te Hull den 25sten *Richard*, H. B. Engelsman, te Seaham den 25sten *Alida*, B. J. Goosens, en te Hartlepool *Josina Louisa*, T. A. Oldeman, allen van Amsterdam; te Bremerhaven *Alida Gesina*, J. E. de Jonge, van Hamburg; te Hamburg den 25sten *de Vrouw Alina*, D. L. Knoop, van Harlingen, en te Cuxhaven *Circassian*, W. Marshall, van Batavia, *Hoop en Fortuin*, E. A. Niehoff, van Livorno, en *de Vriendschap*, H. K. Bekkering, van Rotterdam.

Van Cuxhaven meldt men, onder dagteekening van den 24 dezer: Het nederlandsch smakschip *Geertruida Hendrika*, kapitein E. R. Zoutman, zal de wegens broeijing geloste partij raapzaad nog heden aan boord krijgen, en de kof *Broederliefde*, kapitein J. R. Romeling, alhier binnengeloopen en afgekeurd, is gisteren met haren inventaris in het openbaar verkocht geworden.

De schooner *Hero*, kapit. T. E. Smith, van Amsterdam te Gravesend aangekomen, is, volgens brief van Londen van den 25 dezer, kort na haar vertrek uit Texel, veertig mijlen uit den wal, door een groot noordsch schip aangezeild geworden, zoo dat de masten braken en de boot verloren ging, sedert was zij door twee visschers op sleeptouw genomen, tot op den Theems en vervolgens door eene stoomboot tot aan de kaai van Londen gesleept.

Den 15 dezer is, op 55 gr. 30 min. noorderbreedte en 4 gr. 20 min. westerlengte, gepraaid het schip *Juffer Ebels*, kapit. H. S. Dethmers, van Riga naar Bayonne.

Het volgende is het slot van het onlangs gesloten tractaat tusschen België en het Tolverbond:

Art. 13. De respective consuls zullen de matrozen, die van de schepen hunner natie weggeloopen zijn, kunnen doen arresteren en naar hun boord of naar hun Land terugzenden. Te dien einde zullen zij zich wenden tot de plaatselijke competente autoriteiten, en door het *in originali* of in gelegaliseerd afschrift overleggen der registers van het schip of van de monsterrol, of andere officiële documenten bewijzen, dat de individuën, die zij reclameren, tot de gezegde equipagie behoorden. Op deze, aldus bewezen aanvraag zal de uitlevering niet kunnen worden geweigerd. Alle assistentie zal hun worden verleend tot het opsporen en arresteren der gemelde wegloopers, die zelfs op aanvrage en ten koste der consuls in de huizen van arrest des Lands zullen worden in hechtenis gehouden, tot dat die agenten eene gelegenheid hebben gevonden om hen te doen vertrekken. Bood zich echter die gelegenheid niet aan binnen een tijdsverloop van drie maanden, te rekenen van den dag der arrestatie, dan zouden de wegloopers in vrijheid moeten worden gesteld, en ter zelfder zake niet meer mogen worden aangehouden.

De zeelieden, onderdanen der andere Partij, zijn in deze bepaling niet begrepen.

Art. 14. Indien eene der hooge contracterende Partijen in het vervolg aan een anderen Staat eenige bijzondere begunstiging toestaat in zake van scheepvaart, dan deelt de andere Partij ook in die begunstiging, welke zij kosteloos zal genieten, indien de concessie vrijwillig is toegestaan, of door dezelfde vergoeding te geven, zoo de concessie voorwaardelijk is.

Art. 15. Als belgische schepen, of van het Tolverbond zullen beschouwd worden die, welke als zoodanig in de Staten, alwaar zij te huis behooren, zullen worden erkend, overeenkomstig de bestaande wetten en reglementen.

De bevelhebbers van zeeschepen zullen in ieder geval de nationaliteit van hunnen bodem moeten bewijzen door zeebrieven, die in den voorschreven vorm opgemaakt en met de handteekeningen van de bevoegde autoriteiten van het Land, alwaar het schip te huis behoort, voorzien zijn; terwijl de schippers varende op de Maas of Schelde ter eenre, en de schippers varende op den Neckar, Main, Moezel en den Rijn ter andere zijde, hun regt op de vaart van eene dezer rivieren zullen moeten constateren, om zulks insgelijks op de rivieren van de andere contracterende Partij te verkrijgen.

Art. 16. Er zal geheel vrije handel tusschen de onderdanen van de beide hooge contracterende Partijen gedreven worden, en dezelfde bescherming en vergemakkelijking, die de nationale genieten, zijn van beide zijden gewaarborgd. Dienvolgens zullen de respective onderdanen geenszins naar mate van hunnen handel of nijverheid, die zij in de havens, steden of plaatsen, welke ook, van de hooge Contractanten, uitoefenen, betalen, het zij dat zij er zich vestigen, het zij dat zij er tijdelijk verblijven; regten, belastingen enz., welke hooger zijn dan die, welke op de nationalen en bevoorregten zullen geheven worden, vrijdom en andere begunstigingen, die de onderdanen van eene der beide contracterende Partijen in zake van handel of nijverheid zullen genieten, zullen met die van de andere gelijk staan.

Het patent, waaraan de handel-reizigers in de Staten van de beide hooge contracterende Partijen onderworpen zijn, zal wederzijds op een gelijken aanslag worden verminderd, met gemeen overleg te bepalen.

Art. 17. De doorvoer der goederen, komende van of gaande naar België, door de hierna genoemde territoria van het Tolverbond, zal, naar het *maximum*, aan de volgende regten onderhevig zijn:

a.) Het doorvoerregt zal geen silbergros per quintal (tolcentn.) kunnen te boven gaan op al de goederen, die te Keulen langs den rijnsch-belgischen spoorweg aankomen, en welke van daar van het grondgebied van het Tolverbond, langs den Rijn op- of afwaarts *vice versa* vervoerd worden; — al de goederen, die, na langs den Rijn, in het grondgebied van het Tolverbond, over Emmerik of Neuberg, te zijn ingevoerd en te water in Keulen te zijn aangekomen, en van daar weder over Aken langs den rijnsch-belgischen spoorweg worden uitgevoerd, kunnen aan een regt van niet hooger dan een half silbergros per quintal onderworpen worden.

b.) Het doorvoerregt is tot op een half silbergros per quintal verminderd, ten opzigte van al de wegen, die van de Belgische grenzen door het grondgebied van het Tolverbond aan den linkeroever van den Rijn loopen, om in de havens van den Rijn te geraken, en *vice versa*.

c.) Het doorvoerregt zal insgelijks per quintal verminderd worden, met opzigt tot de wegen, die van België naar Frankrijk, van België naar de Nederlanden en van België langs het grondgebied van het Tolverbond leiden.

d.) Het doorvoerregt is mede op een half silbergros per quintal verminderd langs de wegen, die van België over het grondgebied van het Tolverbond met de Duitsche grenzen eindigen, van af Sarbruck tot Mittenwald ingesloten, en *vice versa*.

e.) Het doorvoerregt zal op tien silbergros per quintal verminderd worden langs de wegen, die door het grondgebied van het Tolverbond loopen en met de grenzen eindigen, tusschen Mittenwald exclusif en den Donau inclusif.

Het doorvoerregt op de volgende voorwerpen bestaande, te weten: katoenen weefsels, nieuwe kleederen, leder en lederen werken, wollens, wollen garens en weefsels, zal, voor het oogenblik slechts op vijftig silbergros verminderd worden langs de wegen, op het tarief van het Tolverbond aangewezen, derde afdeeling, tweede sectie.

Art. 18. De vrijheid tot doorvoer over België wordt met den vrijdom van alle regt op den doorvoer langs de belgische spoorwegen gehandhaafd, zoowel voor de goederen komende van de Staten van het Tolverbond als voor die, welke er heen gaan, volgens de termen van de thans in werkende zijnde dispositie.

De vrijdom van regten, welke de in België langs den spoorweg transisteerende lakens en cachemiren, en wat diens gelijk is, genieten, strekt zich uit tot den doorvoer van dezelve artikelen langs andere wegen.

Het doorvoerregt op de leijen, van het Tolverbond in België ingevoerd wordende, langs de tot dat einde geopende tolkantoren, en uitgaande langs die, welke voor den doorvoer aan de grenzen geopend zijn, die België van het Tolverbond afscheiden, zal op vijftien centimes per honderd francs waarde of vijf en twintig centimes per 100 kilogr., naar de keus van den belanghebbende, verminderd worden.

De doorvoer van runschors van het groothertogdom Luxemburg naar de Staten van het Tolverbond, over België, zal van alle regt vrij zijn langs de kantoren, met gemeen overleg aan te wijzen.

Art. 19. De oorspronkelijk belgische ijzers, in de Staten van het Tolverbond ingevoerd wordende, over de landgrenzen tusschen de beide Landen, zullen worden toegelaten, te weten:

a.) De ijzers, sub. litt. A op het tarief van het Tolverbond aangewezen (ruw en gegoten ijzer), met reductie van vijftig per cent op het algemeene regt van tien silbergros ingevoerd wordende, van den 1 september 1844 af.

b.) De ijzers sub. litt. B van hetzelve tarief aangewezen, tot het regt van een thaler en zeven en een half silbergros per quintal (centr.), dat is met vijftig per cent reductie op de vermeerdering van regten, vastgesteld van den 1 september 1844 af.

c.) De andere soorten van gefatsoeneerd ijzer, bewerkt of onbewerkt, ijzer van allerlei aard, welke in de volgende categoriën van hetzelve tarief begrepen zijn, tot de algemeene regten door dit tarief vastgesteld.

Indien de inkomende regten op de verschillende categoriën van ijzer en ijzerwerken zouden worden vermeerderd, zou deze vermeerdering, zoo lang het tegenwoordig tractaat in stand blijft, zich niet tot de van België komende artikelen kunnen uitstrekken; en indien integendeel de regten worden verminderd, zou deze reductie op de genoemde artikelen toepasselijk zijn, in voege om aan de belgische voortbrengselen dezelfde voordeelen als op de ijzers van de eerste en tweede categorie, en de gelijkheid van invoer-voorwaarden op al of niet bewerkte ijzers van de andere categoriën, te behouden. Indien het inmiddels door de reductien van het tarief van het Tolverbond gebeurde, dat het voordeel van vijf silbergros met betrekking tot de categorie A en dat van zeven en een half silbergros met betrekking tot de categorie B niet meer dan afgaande te verwezenlijken was, ten voordeele der hierboven vermelde ijzers, onder het vóór den 1 september bestaan hebbend tarief, dan zouden de hooge contracterende Partijen zich wegens de aan België toe te stane vergoedingen verstaan op dat tijdstip, dat de reductien in werking zouden komen.

Art. 20. De regten van uitvoer op de wol, van kracht in het Tolverbond, zullen verminderd worden op de helft, voor de wol, bestemd naar België.

Art. 21. Het inkomend regt in het Tolverbond op kaas, van belgischen oorsprong, zal eene vermindering ondergaan van 50 per cent.

Een getal van vijftienduizend schapen, komende uit België, zal jaarlijks toegelaten worden in de Staten van het Tolverbond, langs de nader daartoe aan te wijzen kantoren.

Art. 22. Het douanenregt op den invoer van wijnen, oorspronkelijk van de Staten van het Tolverbond, zoo wel te land als te water, zal eene vermindering ondergaan van 50 per cent per hectoliter voor de wijnen op fust, en van 2 fr. per hectoliter voor wijnen in fleschen; daarenboven zal de nu bestaande accijns op dezelfde wijnen eene vermindering ondergaan van 25 per cent.

Het tegenwoordig regt van invoer, zoo als dat in België bestaat, op zijden geweven stoffen van het Tolverbond, zal eene vermindering ondergaan van 20 per cent voor de zijden geweven, oorspronkelijk uit het Tolverbond.

Zoo lang het tegenwoordig tractaat van kracht zal zijn, zullen de regten der douanen en de accijns, aldus verminderd, niet kunnen verhoogd worden, en is verstaan, dat de wijnen en zijden weefsels, van welken oorsprong ook, niet komende uit de Staten van het Tolverbond, in België niet zullen kunnen toegelaten worden tegen eenige meer begunstigende regten, hoe genaamd ook, dan die, welke respectievelijk van toepassing zijn op wijnen en zijden, oorspronkelijk van de Staten van het Tolverbond.

Art. 23. De uitvoer van runschors, langs de kantoren van Jalhay, Petit-Heer en Francorchamps, zal plaats hebben tot het regt van 6 per cent *ad valorem*.

Art. 24. De zoogenaamde neurenberger waren, opgenomen in het tarief der belgische douanen, in de categorie der kramerijen, zullen afzonderlijk in dat tarief tot het regt van 5 per cent *ad valorem* gesteld worden.

Het inkomend regt in België op mode-artikelen, uit het Tolverbond oorspronkelijk, zal tot de waarde van 10 per cent *ad valorem* hersteld worden, zoo als het was volgens het tarief, vóór de vaststelling van den 14 julij 1843.

De ijzeren en stalen werktuigen en instrumenten, van het Tolverbond oorspronkelijk, zullen niet bij den invoer

in België aan regten kunnen onderworpen worden, welke de thans bestaande te boven gaan. Hetzelfde zal het geval zijn met alles wat betrekking heeft tot de katoenen weefsels van allen aard, van denzelfden oorsprong.

Minerale wateren uit de Staten van het Tolverbond zijn van inkomende regten in België vrijgesteld.

Art. 25. België zal bij voortduring, tot een regt van vijf centimes per honderd kilogrammen, westphaalsche en brunswijksche garens toelaten, tot een bedrag van tweemaalhonderd en vijftigduizend kilogrammen 'sjaars.

Art. 26. De wet van 6 junij achttienhonderd negen en dertig, betrekkelijk de handelsbetrekkingen van België met het groothertogdom Luxemburg, wordt gehandhaafd.

Art. 27. Ten einde de handelsbetrekkingen en transito-operatien tusschen de Staten der beide hooge contracterende Partijen te begunstigen, beloven deze beiden wederkeerig de communicatien tusschen hare landgrenzen zoo gemakkelijk, zoo bespoedigend en zoo voordeelig mogelijk te maken; indien voorzigtigheidsmaatregelen, van wederzijden, noodig worden geoordeeld om misbruiken voor te komen of te stuiten, zullen deze zoodanig worden ingerigt, dat zij noch voor de gemakkelijkheid, noch voor den spoed, noch voor het voordeelige van den vervoer, van het eene naar het andere grondgebied der beide hooge contracterende Partijen, nadeelig kunnen zijn.

Art. 28. De beide hooge contracterende Partijen behouden zich voor, om later, door eene ten dien einde te sluiten overeenkomst, de gemeenschappelijk te maken bepalingen te regelen, welkes trekken moeten tot stuiting van sluikerij, in zake van douane op de grenzen die België van het Tolverbond scheiden.

Het Belgisch Gouvernement verbindt zich om van nu af gebruik te maken van het regt, daaraan verleend door de art. honderd acht en zeventig en volgende, van de algemeene wet van 26 augustus 1800 twee en twintig, en de art. dertien en volgende van de wet van 5 april 1800 drie en veertig, onderanderen voor zoo veel betreft de opheffing der in de voornoemde wetten vermelde entrepôts en magazijnen.

Wederkeerig verbindt zich het Pruissisch Gouvernement soortgelijke middelen te bezigen, om den sluikhandel, welke ten nadeele van België op de Belgisch-Duitsche grenzen wordt gedreven, tegen te gaan.

Art. 29. Elke Duitsche Staat, die zich aan het Tolverbond aansluit, zal als contracterende Partij van dit verdrag beschouwd worden.

Art. 30. Dit verdrag zal geratificeerd worden, en de ratificatien binnen de vijftien dagen, of vroeger, zoo het doenlijk is, te Brussel worden uitgewisseld.

Het Belgisch Gouvernement verbindt zich, om gebruik te maken van de magt, die het van nu af reeds bezit, om, tien dagen na de teekening van het verdrag, de wetsbepalingen 1, 3 en 22 ten uitvoer te leggen.

Het verdrag zal gedurende zes jaren van kracht zijn, te rekenen van den 1 januarij 1800 vijf en veertig; niettemin kunnen de beide hooge contracterende Partijen, met gemeenschappelijk goedvinden, het vóór dit tijdstip in werking brengen.

In geval, zes maanden vóór de expiratie der zes bovengenoemde jaren, noch de eene noch de andere der hooge Partijen, door officiële declaratie, haar voornemen bekend maakt om er de werking van te stuiten, zal het tractaat een jaar na dien termijn van kracht zijn en zoo van jaar tot jaar.

Tot bevestiging waarvan de respective gevolmagtigden dit tractaat hebben geteekend en er hun zegel op afgedrukt.

In duplo te Brussel gedaan, den eersten dag der maand september, van het jaar des Heeren 1800 vier en veertig.

(*get.*) (*L. S.*) GOBLET. (*L. S.*) ARNIM.

PRIJZEN VAN EFFECTEN TE AMSTERDAM,

Woensdag den 30 October:

Nederl. Werkel. Schuld 2½ pc. 62 7/16 a 62¼, gebl. ⅛; idem 5 pc. 99¼; Nieuwe 3 pc. 75⅜ a 75 7/16; idem 4 pc. 96¾ a 96½, gebl. ⅛; Amort.-Syndic. 4½ pc. 99 5/16 a 99⅛, gebl. 5/16; id. 3½ pc. 89¼; Aand. Handel-Maatsch. 4½ pc. 147⅜ a 147⅛, gebl. ⅛; Oostind. Leen. 1844, 4 pc. 96 11/16; Aand. Amst. Spoorweg 4½ pc. 102¼. *Rusland*, bij *Hope & Co.*, 5 pc. 107¼; id. 18 28/29, 5 pc. 107⅜; Certificaten 6 pc. 74½; Neg. 18 3/3, 5 pc. 99½; id. 1840, 4 pc. 91⅛; id. bij *Stieglitz*, 4 pc. 90⅛. *Spanje*, bij *Ardoin*, 1835, 5 pc. 19⅝ a 19½, gebl. 11/16; idem onbepaald 5 pc. 17 7/16 a 17⅜; id. Coup. 24⅜ a 24⅛; Nieuwe 3 pc. 34⅜ a 84¼, gebl. ⅛; Uitgest. 7½. *Portugal*, te Londen, 2½ pc. 52½ a 52⅛, gebl. ¼. *Oostenrijk*, Metalliek 2½ pc. 61¼. *Brazilië*, te Londen, 5 pc. 87¼; id. 1843, 5 pc. 86½. *Columbia*, ex *Venezuela*, 5 pc. 11⅛. Binnenl. Portugal 59⅝.

KOERS VAN HET GELD:

Beleening 3½ per cent, Prolongatie 5 per cent.

Den 29 October waren te Antwerpen de 5 per cents *Ardoins* 19⅛.

PRIJZEN VAN EFFECTEN TE ROTTERDAM,

Woensdag den 30 October:

Werkelijke Schuld 2½ pc. 62 7/16; id. id. Certificaten 4 pc. 96 13/16; id. id. Recepissen 3 pc. 75¼. Spanje, 5 pc. onbepl. stukken, 18 11/16 l. k., 18¾ h. k. Rusland, bij *Hope & Co.*, 1798, 5 pc. 107⅜. Portugal, 2½ pc. 52 7/16.

WISSELKOERS TE ROTTERDAM,

den 29 October:

Londen.. 2 maanden *f* 12. 02½, kort *f* 12. 07½.

SCHIEDAM den 30 October:

Jenever, het Ned. Vat, zonder Fust, *f*. 17. 50 } zonder de belasting.
Amst. Proef het Ned. „ „ „ 18. 75 }

*** Bestuurderen van het Bijbelgenootschap, afdeeling Rotterdam, zullen op HEDEN, Donderdag den 31 October 1844, des avonds ten 6 ure, door hunnen Medebestuurder, den Weleerwaarden Heer *H. OORT*, verslag doen der werkzaamheden gedurende het afgeloopen jaar, en worden alzoo de Leden en Begunstigers met allen aandrang uitgenoodigd dit belangrijk verslag, en de alsdan te houden opwekkende redevoering, te willen komen bijwonen.

De deur aan de Naauwe Kerkstraat zal ten half vijf ure voor de Leden en ten half zes ure voor een ieder geopend zijn.

De Gezangen zijn verkrijgbaar bij de Boekhandelaren *J. van Baalen en Zonen*, op de Hoogstraat.

*** DIRECTEUREN VAN HET BATAAFSCH GENOOTSCHAP DER PROEFONDERVINDELIJKE WIJSBEGEERTE alhier brengen ter kennis van Heeren Inteekenaren, dat de Natuurkundige Lezingen aanvang nemen op Vrijdag den 8 November aanstaande, des avonds ten acht ure. Zij noodigen tevens degenen, welke alsnog den toegang tot die Lezingen mogten verlangen, uit, daarvan opgave te doen aan het Locaal des Genootschaps, boven de Beurs.

Rotterdam D. F. VAN DER PANT,
den 24 October 1844. *Eerste Secretaris.*

*** ROTTERDAMSCHE SCHOUWBURG.

De Directeur, geene gelegenheid willende verzuimen om het geëerd Publiek aangenaam te zijn, heeft, *met groote opofferingen*, eene overeenkomst getroffen met Mevrouw *WEISZ*, Ballet-Meesteresse van den Hof-Schouwburg te Weenen, tot het geven van ééne Voorstelling, bij hare doorreis naar Londen, met het Ballet-Personeel onder hare directie, bestaande uit 36 Kinderen, die met den grootsten bijval te Weenen, Berlijn, Parijs, Frankfort en op den 29 October ll. te 's Gravenhage hunne talenten hebben vertoond.

Op Saturdag den 2 November 1844: GROOTE ALLEMANDE, uit het Toover-Zangspel *Aline*, uit te voeren door 20 Kinderen; DE POLKA, uit het Toover spel *de Boheemsche Amazone*, uit te voeren door 16 Kinderen in Boheemsche Kleederdragt; HET ROZENFEEST, bevallige Dansen en Groeperingen, met Bloembogen, uit te voeren door 36 Kinderen; ARTHUR, of *Zestien Jaren later*, Tooneelspel, in twee bedrijven, van *Dupeuty*, *Fontan* en *Davrigy*, naar het fransch, door Mr. *J. H. Burlage*; DE EERSTE MINNEHANDEL, of *de Herinnering onzer Kinderjaren*, Blijspel, met Zang (Vaudeville), in één bedrijf, naar het fransch, door *J. H. Gravé*.

Regeling der voorstelling: 1, *Arthur*; 2, *groote Allemande*; 3, *de Polka*, gewone Pauze; 4, *de Eerste Minnehandel*; 5, *het Rozenfeest*. — Aanvang ten 6 ure.

*** De Ondergeteekende berigt zijnen geëerden Begunstigers, dat bij hem alle dagen Versch te bekomen is **ZOET SUKADE-ROGGEBROOD** met Krenten, a 15 *cents*, en **ZOET** zonder Krenten, a 12 *cents*.

NB. Uitgebrande **DOP** a 60 *cents* de Zak en 10 *cents* de Emmer.

J. C. V. SCHAIK,
Spuiwater, G, n.° 326.

*** De betrekking van HOOFDPORTIER bij het Stads Armhuis alhier vacant zijnde, wordt verlangd, tegen een billijk Salaris, benevens vrije Kost en Inwoning, een Ongehuwd **PERSOON**, van middelbare jaren, bij voorkeur Inwoner dezer Stad, eene goede duidelijke hand Schrijvende en van voldoende getuigschriften of bewijzen van goed gedrag voorzien.

Ieder hiertoe genegen zijnde adressere zich in persoon op den 8 of 15 November aanstaande, in de gewone Vergadering van Regenten, des avonds ten 8 ure, in het Stads Armhuis voornoemd.

*** Wordt tegen spoedigen [illegible] **SLAGERSKNECHT**, ervaren in het *Maken van Lampen*, tevens het *Blik-* en *Koperslagerswerk* kundig, en goed van gedrag. Men vervoege zich, tot nadere informatie, bij den Boekhandelaar *F. J. BRAAM*, in de Leeuwenstraat te Rotterdam.

*** In eene *Kruideniers-Affaire* wordt, als **LEERLING**, een JONGELING gevraagd, die tevens goed Rekenen en Schrijven kan. Adres, letter A, bij den Boekhandelaar *H. W. VAN HARDERWIJK*, aan den Steiger.

*** In eene *Lakmoesfabrijk* verlangt men een **MEESTERKNECHT**, die bewijzen van bekwaamheid en goed gedrag kan produceren. Adres, met *franco* Brieven onder letter W, bij den Boekhandelaar *CORNELIS ARRENBERG*, op de Noordblaak te Rotterdam.

*** Aan eene bijzondere School vraagt men als AANKWEEKELING of als HULP-ONDERWIJZER een **JONGELING**, die behulpzaam kan zijn bij het Onderwijs in de *Fransche* Taal; eenige kennis van het *Engelsch* of *Hoogduitsch* zal ter aanbeveling kunnen verstrekken. Adres, letter P, bij den Boekhandelaar *P. M. BAZENDIJK*, aan de Leuvehaven.

*** Op een PRACTIZIJNS-KANTOOR binnen Rotterdam wordt verlangd een Vlugge **LOOPJONGEN**, tevens een goede hand Schrijvende. Adres bij de Boekhandelaren *J. VAN BAALEN en ZONEN*.

*** Men vraagt *TE HUUR*, tegen primo Mei 1845, eene **WONING** voor een Klein Gezin, tegen den prijs van ongeveer *f* 250 's jaars. Adres, onder letter A, bij den Boekhandelaar *H. A. KRAMERS*, Hoogstraat, G, n.° 69.

*** Bij fatsoenlijke Lieden wordt eene Nette **GEMEUBELEERDE VOORKAMER** *TE HUUR* aangeboden, het zij met of zonder Kost. Te bevragen bij den Boekhandelaar *H. V. VAN GOGH*.

*** Door vertrek is, met primo Februarij 1845, in de Binnenstad een zeer Net **BOVENHUIS** *TE HUUR*, a *f* 220 per jaar. Te bevragen Lombardstraat, H, n.° 163.

*** ***TE HUUR***, met 1 Februarij, voor *f* **500**, een goed **HUIS** met **TUIN** en **KOEPEL**, hebbende op de Beneden-Verdieping drie Geplafonneerde Kamers en Keuken, en op die daarboven vijf Kamers en twee Zolders, wijders voorzien van twee Pompen en verdere Gemakken. Te bevragen Goudschenweg, N, 191.

*** *TE HUUR*, tegen 1 Mei 1845, een logeabel **BOVENHUIS**, voorzien van de noodige Gemakken, gelegen aan de Nieuwehaven, voor den Huurprijs van *f* 360 per jaar. Adres bij *G. NIMMO*, aan de Korte-Hoogstraat, E, 286. Brieven *franco*.

*** *TE HUUR*, met primo Mei 1845, een ruim, droog **BENEDENHUIS**, voorzien van alle Gemakken, a *f* 270 per jaar. Te bevragen bij den Mr. Timmerman *G. THIJSEN*, aan de Delftschevaart.

*** Tegen 1 Mei aanstaande *TE HUUR* een ruim **HUIS**, voorzien van diverse Kamers, benevens eene ruime Zaal, die tot velerlei einden is geschikt. Te bevragen bij *HEND.K SALTERS*, Mr. Timmerman, op de Glashaven, wijk A, n.° 303.

*** Men biedt *TER OVERNEMING* aan eene solide **AFFAIRE** in **MANUFACTUREN** en **KANTEN**, die sedert meer dan eene Halve Eeuw en nog met het beste succes bestaat, het HUIS er bij *TE HUUR*. Te bevragen, met *franco* Brieven onder letter Z, bij den Boekhandelaar *CORNELIS ARRENBERG*, op de Noordblaak te Rotterdam.

*** *UIT DE HAND TE KOOP* een **HUIS** en **TUIN**, te Rotterdam, geschikt voor Zomer- en Winterverblijf, als mede voor de uitoefening van *Societeit* of *Koffijhuis*. Te bevragen ten Kantore van den Notaris *VAN DER HOOP*, aldaar.

*** *UIT DE HAND TE KOOP* een **HUIS**, met **TUIN** en **STALLING** voor twee Paarden, op een der Dorpen in Zuid-Holland. Te bevragen ten Kantore van den Notaris *VAN DER HOOP*, te Rotterdam.

*** *UIT DE HAND TE KOOP* een **HUIS**, **BOVENWONINGEN** en **ERVE**, staande en gelegen in het beste gedeelte der Binnenstad te Rotterdam, en te bevragen ten Kantore van den Notaris Mr. *J. B. VAN DER VEN*, aan de Hoogstraat, wijk G, n.° 88, aldaar.

*** TOT EEN MATIGEN PRIJS

terstond *UIT DE HAND TE KOOP* een zeer nette **KOFFIJHUIS-INBOEDEL**, met extra deugdzame Moderne **BILJART**, des verkiezende met het HUIS, waarin de *Koffijhuishouders-Affaire* meer dan eene Halve Eeuw gedreven is, er bij *TE HUUR*. Adres, Brieven *franco* letters A Z, bij den Drukker en Boekhandelaar *J. B. ULRICH*, te Rotterdam.

*** *TE KOOP*

een niet minder dan Nieuwe **VIGILANT-COUPE**, bijzonder geschikt voor Heeren Doctoren; als mede eene *Engelsche* **TILBURY**, met COLLINGS-AS en PATENTLEDEREN KAP, mede niet minder dan Nieuw. Te bevragen bij *J. E. WESSELS*, Rijtuigmaker, Karresteeg te Rotterdam.

*** Het **WINKELHUIS**, **BOVENWONINGEN** en **ERVE**, staande en gelegen in de Nieuwstraat, op den noordhoek van den Visscherdijk, wijk D, n.° 178, te Rotterdam, hetwelk op laatstleden Donderdag den 24 October 1844, door de Notarissen *DALEN & LAMBERT*, in het Locaal der Notarissen, aan de Gelderschekade te Rotterdam, is geveild, zal op HEDEN, Donderdag den 31 October 1844, des namiddags ten 4 ure, door voornoemde Notarissen, ter zelfder plaatse worden afgeslagen.

*** VERKOOPING, BIJ OPBOD,
VAN **MEUBELEN, HUISSIERADEN** ENZ.

De Notarissen *DALEN en LAMBERT*, residerende te Rotterdam, als last hebbende van derzelver Principalen, [illegible] *VAN MARLE en VAN DEN ABEELE*, op Maandag den 4 November 1844, op de gewone uren, aan de Leuvehaven, wijk C, n.° 57, nabij de Zoetensteeg, te Rotterdam, publiek aan de meestbiedenden, zonder afslag, te verkoopen: Een Slootje en drie Ringen met Diamanten, gemaakt Goud en Zilver, Porseleinen, Glas- en Verlaktwerk, gemaakte Lijnwaden, Bedden met derzelver Toebehooren, Katoenen en Wollen Dekens, Secretaires, Bureau, Lade- en andere Tafels en Stoelen, Spiegels, Prenten in lijsten achter glazen, Pendule en Stolp, Staande Klok, Vloerkleeden, Koper, Tin en andere Goederen meer, benevens een Partijtje **BOEKEN** enz.; zijnde MORGEN en Saturdag, des voormiddags van 10 tot des namiddags ten 4 ure, ter plaatse voormeld, voor een ieder te zien.

*** G. DUURING *Jr.*, J. WITKAMP, A. C. DALEN, E. L. JACOBSON, A. VAN BINSBERGEN, J. KOLFF, J. F. SAUERBIER, L. L. JACOBSON, J. SINDERAM, L. J. PLEMP VAN DUIVELAND en C. SUERMONDT *Jr.*, Makelaars binnen Rotterdam, zijn van meening, als last hebbende van hunne Meesters, voor rekening van Assuradeuren, na gedane aangifte conform de wet, op Woensdag den 13 November 1844, des voormiddags ten elf ure, in het Huis der Notarissen, aan de Gelderschekade, te verkoopen: Eene Partij van

1312 Balen St. *Domingo* KOFFIJ,

alle meerder en minder versch door zeewater beschadigd, alhier van New-York aangebragt per het Schip *Maria & Adriana*, Kapitein *H. E.* [illegible], en dat bij Kavelingen, als in de Notitie zullen [illegible]; liggende op een Zolder in de Wijnstraat, wijk [illegible], n.° 51, zijnde Particulier Entrepôt, en aldaar daags vóór en op den dag van den verkoop voor een ieder te zien. Nadere onderrigting bij bovengemelde Makelaars.

*** VOOR VRIENDEN DES LICHTS

geven de Boekhandelaren *VAN DORP en HERINGA*, te UTRECHT, op heden 31 OCTOBER, den heugelijken GEDENKDAG der gezegende KERKHERVORMING, de volgende voor elken KATHOLIJK, *die uit eigen oogen wil zien*, even als voor iederen PROTESTANT, hoogstbelangrijke Werken:

I. Dr. ***K. G. BRETSCHNEIDER***, **DE KERKHERVORMING IN DUITSCHLAND**, *naar haren aard en hare waarde geschiedkundig geschetst*. Vrij naar het Hoogduitsch; prijs *f* 3. 00.

Men zie over dit nieuwste Werk van den beroemden bestrijder der Roomsche Hiërarchie den *Evangelischen Kerkbode* van 25 October, n.° 43.

II. ***PHILIPS VAN MARNIX***, *Heer van St. Aldegonde*, **DE BIJENKORF DER H. ROOMSCHE KERK.** *Op nieuw ten behoeve der Roomsche Kerk, bijzonder in de Nederlanden, uitgegeven*, met Portret, eerste Deel; prijs *f* 1. 50.

Het tweede of laatste Deel is ter perse.

Te *Rotterdam*, bij JAN ARRENBERG & Co.